

28e vergadering

Dinsdag 23 juni 1992
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer M. Olivier

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 9.35 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. Seeuws ; buitenlands.

S. Creyf, L. Martens ; ambtsverplichtingen.

J. Van Hauthem ; familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 13 (BZ 1992) – Nr. 1 (Toelichtingen)

— 14 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 4

— 17 (BZ 1992) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 13 (BZ 1992) – Nr. 1 (Toelichtingen)

— 15 (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 14

— 16 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17 (BZ 1992) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992

— 186 (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Erratum) tot 18

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

De Voorzitter : Aan de orde is de begrotingsmaterie Leefmilieu en Natuurbehoud, waarvoor Minister De Batselier bevoegd is.

Ik herinner u er aan dat naar aanleiding van de bespreking van deze begrotingsmaterie in de bevoegde Commissie, eveneens de beleidsbrief Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting en Drinkwatervoorziening van Minister De Batselier werd behandeld.

De heer Brouns, verslaggever, heeft het woord.

De heer H. Brouns, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in de vergadering van 8 mei jongstleden gaf de Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting een toe-

lichting bij zijn beleidsbrief Leefmilieu.

Alvorens over te gaan tot een overzicht van de punten die in de bespreking aan bod kwamen, herhaal ik de belangrijkste punten van deze toelichting.

Volgens Minister De Batselier is de algemene basisdoelstelling van het leefmilieubeleid het waarborgen van de duurzame ontwikkeling van de huidige en volgende generaties. Het is in essentie een preventief beleid, gericht op het voorkomen van milieuverstoringen. Daarbij moet het zowel brongericht als effectgericht zijn. Daarom zullen er ook belangrijke middelen worden vrijgemaakt voor de verdere operationalisering en professionalisering van de administraties.

Inzake het afvalstoffenbeleid legt de Minister vooral de nadruk op voorkomen en recyclage. Daarbij wil hij de selectieve inzameling van het huisvuil veralgemenen.

Via strengere vergunningen en hogere heffingen zal hij een brongerichte aanpak stimuleren inzake de kwaliteit van het oppervlaktewater. De heffing op het oppervlaktewater zal voor de kleinverbruiker berekend worden op basis van de effectief verbruikte hoeveelheid water, waarbij hij een sociale correctie zal doen ten opzichte van de gezinnen. Wat het industrieel afvalwater betreft zal de heffing gebaseerd zijn op de effectief geloosde vuilvracht.

Inzake het mestbeleid wil hij de ver-

Brouns

vuiling aan de bron aanpakken en een gebiedsgericht beleid voeren. Zo zal hij onder andere algemene bemestingsnormen instellen, recyclage stimuleren en een getrapte basisheffing inzake mestproductie operationeel maken.

De opbrengsten van de milieuheffingen stelt hij volledig ter beschikking van het MINA-fonds, ter verwezenlijking van zijn beleidsdoelstellingen inzake leefmilieu.

Zijn natuurbeleid is gericht op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurwaarden in een zo groot mogelijke verscheidenheid. Daarbij zal hij De Groene Hoofdstructuur door overleg met andere sectoren een groter maatschappelijk draagvlak geven. Men zal trachten de meest waardevolle gebieden te verwerven en gerichte maatregelen nemen betreffende de open ruimte.

Ten slotte wees hij in verband met de watervoorziening op de noodzaak om de burgers aan te sporen tot het economisch benutten van het drinkwater.

In de bespreking van de bovengenoemde beleidsbrief in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud kwamen een aantal knelpunten naar boven, waarvan ik u een samenvatting geef. Men maakte onder andere de opmerking dat openbaarheid van vergunningen, vorderingsrecht van de milieuverenigingen en een adequate rechtsbedeling noodzakelijke onderdelen vormen van een geïntegreerd beleid. Hierop antwoordde de Minister dat deze materie zal worden aangekaart in de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap. Hij onderschreef deze stelling, maar verwees uiteraard naar de bevoegdheidsoverschrijding.

Verder stelde men dat er blijkbaar wel een aangroei van huishoudelijk afval geconstateerd wordt en vroeg men zich af of het vroeger gevoerde recyclage- en voorkomingsbeleid dan geen effect heeft gehad. De Minister schreef deze aangroei toe aan het feit dat men op dit ogenblik zoveel mogelijk tracht the end of the pipe-maatre-

gelen af te remmen. Dat kan op korte termijn tot problemen leiden. Men moet dan ook onmiddellijk alternatieven zoeken om het beleid van voorkoming en recyclage te verzekeren.

Daarenboven stelde de Minister dat een gecoördineerde politiek moet worden gevoerd, waarvan verbranding en storten, recyclage en voorkoming in één geheel worden gezien.

Inzake de opvolging van convenanten met het bedrijfsleven stelde men de vraag of de paritaire comités die hiermee worden belast hiervoor wel de geschikte instrumenten zijn. Dit moet echter gezien worden in het kader van het nieuwe afvalstoffendecreet, aldus de Minister. Hij gaat daarbij uit van het feit dat de bedrijven zelf een grotere verantwoordelijkheid moeten krijgen inzake het milieubeheer.

In verband met de toevoer van gevaarlijke stoffen via de rivieren naar de Noordzee, stelde men de vraag wat men zal doen tegen het lozen van de zogenaamde zwarte lijst-stoffen opdat de doelstellingen van de Noordzeeconferentie bereikt zullen worden. De Minister sprak daarbij het voornemen uit om de lozing van de 36 prioritair gevaarlijke stoffen tegen 1995 drastisch te verminderen.

Over de waterzuivering werd gevraagd of het bekkenbeleid zoals het nu wordt gevoerd, de aangepaste methode is om tot sanering aan de bron te komen. Daarbij gaf de Minister aan dat het statuut van de bekkencommissie momenteel ter discussie staat.

Wat de heffing op het afvalwater betreft, pleitte men voor een sociale correctie. De vraag werd gesteld of het mogelijk is een koppeling te maken tussen waterverbruik en de samenstelling van het gezin. Volgens de Minister is gebleken dat het moeilijk is alle gegevens correct te verzamelen. Niettemin zouden de watervoorzieningsmaatschappijen een ernstige poging moeten ondernemen om de gevraagde gegevens te verzamelen. Volgens hem is er wel degelijk sprake van een sociale correctie voor

de kleine verbruikers. De nieuwe regeling — het trapsgewijze verlagen van de omslagcoëfficiënt — is volgens hem voordeliger voor de gezinnen.

In de Commissie stelde men dat een bijsturing van het mestbeleid zich opdringt voor het aanpakken van grote bio-industrieën ten opzichte van de ambachtelijke landbouwers. Volgens de Minister moet er in deze materie onderzocht worden wat er leeft bij de landbouwers zelf. Vanuit de landbouwsector zelf kunnen er volgens hem interessante suggesties komen voor de aanpassing van het mestdecreet. Hij gaf verder toe dat er problemen zijn in verband met het operationeel maken van de mestbank, omdat er minder inkomsten zijn dan voorzien. Het hoofdprobleem is volgens hem dat van de vergunningen. Door vergunningen te beperken kan ook de mestproductie worden beperkt. Daarbij zal het volgens hem nodig zijn een bemestingsnorm per gebied uit te werken.

Vanuit de Commissie werd de vraag gesteld hoe de Minister de realisatie van De Groene Hoofdstructuur zal aanpakken. Daarmee samenhangend informeerde men naar de prioriteiten die men zal hanteren bij de groenaankopen van het gewest. De Minister verklaarde dat er voor De Groene Hoofdstructuur een aankoopprogramma zal worden opgesteld waarbij in eerste instantie de nadruk ligt op de aankoop van natuurreservaten, zeldzame biotopen en bedreigde gebieden. Er zal hierrond trouwens een decreet worden uitgewerkt. Inzake de herbebossing liet hij weten dat tegen volgend jaar een planning moet uitgewerkt zijn om de norm van 20 ten honderd bebossing op langere termijn te realiseren.

Inzake het MINA-fonds vroeg men zich af of er geen parlementaire controle nodig is op de werking van dit fonds. De Minister gaf daarbij aan dat er een rapport wordt opgesteld inzake de inkomsten en uitgaven van het fonds en dat dit rapport zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Raad.

Vervolgens vroeg men de Minister

Brouns

hoever het stond met de herstructurering van de milieu-administratie. Volgens de Minister wordt een grote inspanning gedaan om de dienst milieu-inspectie uit te bouwen. Het is zijn bedoeling om tot inspectieteams te komen, maar een dergelijke onderneming vraagt uiteraard wat tijd.

Inzake het gemeentelijke milieubeleid werd de vraag gesteld of de milieu-inspectie niet nauw zou moeten samenwerken met de gemeentelijke milieudiensten. Daarop antwoordde de Minister dat de gemeente het best geplaatst is om de bevolking te sensibiliseren. Direct contact met de bevolking maakt volgens hen echter ook negatieve beïnvloeding mogelijk. Daarom zal de hogere overheid nauw moeten blijven toezien op het gemeentelijk milieubeleid.

Tot daar de belangrijkste items die in de bespreking aan bod kwamen tijdens de toelichting beleidsbrief leefmilieu. Afrondend wil ik erop wijzen dat het een zeer open maar soms ook geanimeerde discussie was die uiteindelijk werd afgesloten met een stemming 10 voor 2 tegen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, sta mij toe na dit verslag nog even een suggestie te maken en een aantal vragen te stellen. Ook in de Commissie ben ik tussengekomen om aandacht te vragen rond de gestructureerde aanpak huisvuilverwerking. In uitvoering van uw preventiebeleid wijst u erop en pleit u voor een gestructureerd overleg. In de provincie Limburg heeft men dit reeds een aantal jaren ingezien en werd ter zake studiewerk verricht maar nadien is de strategie stilgevalen.

In het eindrapport van het studiesynacaat Afval in Limburg pleitte men voor een doelmatige en geïntegreerde aanpak van het afvalprobleem in de hele provincie en de oprichting van één provinciaal orgaan. Echter ook op Vlaams niveau is een dergelijke aanpak absoluut noodzakelijk.

Momenteel zijn er tal van intercommunales en andere organisatievormen actief in de afvalverwerkingssec-

tor. Iedere intercommunale werkt momenteel autonoom en niet als een onderdeel van een gestructureerde aanpak van het afvalstoffenprobleem in Vlaanderen. Het is dus absoluut noodzakelijk een gestructureerd overleg te organiseren met alle intercommunales, de afvalverwerkende bedrijven én OVAM.

Ik breng een viertal suggesties naar voren in verband met problemen die gezamenlijk zouden moeten worden aangepakt : de inzameling van het KGA, de opbulking en bewaring van het KGA, de aparte inzameling van de GFT-fractie, de uitbreiding in verhouding tot die inzameling van een aantal composteringscapaciteiten. Kan de Minister desbetreffend stimulerend optreden ? Wij weten dat OVAM hierbij een belangrijke taak heeft en dat de Minister ook daar belangrijke suggesties kan doen om OVAM nog meer dan voorheen aan te zetten regelend en structurerend-coördinerend op te treden.

Buiten deze suggesties heb ik nog een tweetal heel concrete vragen naar aanleiding van de beleidsbrief. Op een bepaald moment werd er uitdrukkelijk gezegd dat het voeren van een duurzaam beleid wellicht zal kunnen leiden tot het sluiten van bepaalde bedrijven. Daarbij wordt terecht gepleit voor realistische overgangstermijnen. Volgens mij wordt echter te weinig aandacht besteed aan de effectieve sociale begeleiding die mogelijkerwijze aan bod zal komen indien er tot sluitingen moet worden overgegaan. Graag had ik geweten welke visie de Minister ter zake heeft.

Tevens wens ik nog een vraag te stellen in verband met de langdurige milieuconvenanten. Er wordt gepleit voor een permanente opvolging. Deze permanente opvolging wordt toevertrouwd aan paritaire overlegorganen binnen het bedrijf of de sector. Wat wordt hiermee exact bedoeld en hoever kan de verantwoordelijkheid van een paritair overlegorgaan in het opvolgen van de milieuconvenanten reiken ? Graag kreeg ik ook daarover van de Minister een antwoord.

De Voorzitter : De heer Timmermans, verslaggever wat het programmadecreet betreft, heeft het woord.

De heer J. Timmermans, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud besprak in dit programmadecreet het Hoofdstuk III, omvattende de artikelen 25 tot en met 45 van het ontwerp. Dit hoofdstuk bevat drie grote onderdelen : afval, meststoffen en water.

Afdeling 1, betreffende het afval, heeft twee onderafdelingen : vaste afvalstoffen en dierlijk afval. Ten overstaan van het programmadecreet van 21 december 1990 worden enkele beperkte aanpassingen van de milieuheffingen doorgevoerd, met name een differentiatie van de heffingen in uitvoer van het afvalstoffenplan 1992-1995, en een wijziging van de inningsprocedure.

Een arrest van 31 januari 1989 van het Arbitragehof, waarin werd vastgesteld dat afvalstoffen van plantaardige en dierlijke oorsprong, waaronder ook dierenkrengen, volgens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot de bevoegdheid van de gewesten behoren, vernietigde gedeeltelijk de Dierengezondheidswet van 24 maart 1987, zodat er wat de verwerking van krengen betreft een juridisch vacuüm was ontstaan. Tevens diende de Europese richtlijn nummer 90/667 van 27 november 1990, inzake de gezondheidsvoorschriften voor de verwijdering en de verwerking van dierlijk afval, te worden uitgevoerd.

Afdeling 2 handelt over de meststoffen. De artikelen 35 tot 43 wijzigen verschillende bepalingen van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen.

De heer Minister streeft naar een vereenvoudiging van de aangiften en naar meer mogelijkheden om de beperking van mestproduktie mogelijk te maken, om ecologisch kwetsbare gebieden en waterwinningsgebieden te beschermen. Er wordt in artikel 41 specifiek verwezen naar de zonering, die is gedefinieerd in het grondwaterdecreet van 24 januari 1984. De heer

Timmermans

Minister onderstreepte eveneens het belang van het invoeren van de getrapte heffing, die vooral de grote mestproducenten viseert. Hierdoor worden positieve stimulansen gegeven tot het oplossen van het probleem van de mestoverschotten. Het huidige voorstel van getrapte heffing is slechts een eenvoudig systeem met twee trappen, dat later nog voor verfijning vatbaar is.

Afdeling 3 handelt over de heffingen-regeling voor het water, die vanaf 1 januari 1991 in voege is getreden. Deze heffingen worden verfijnd en verbeterd ingevolge de opgedane ervaring. Belangrijke verandering is dat er nu een onderscheid wordt gemaakt tussen de kleinverbruikers die minder dan 500 kubieke meter water verbruiken, en de grootverbruikers. Bij de kleinverbruikers wordt de heffing vastgesteld volgens het verbruikte water; bij de grootverbruikers is de heffing evenredig met de geloosde vuilvracht. Ook worden bepalingen opgenomen die de procedure inzake bezwaarschriften duidelijk omschrijven.

Voor de algemene bespreking verwijs ik naar het verslag van collega Brouns, dat eveneens handelt over het programmadecreet.

Bij de artikelsgewijze bespreking werd het artikel 25 aangenomen met 9 stemmen tegen 3, nadat de heer Minister verklaarde met positieve ingesteldheid te onderzoeken of bij de voorgestelde heffing voor het verbranden van eigen houtafval uitzondering kan worden gemaakt voor zuiver en onbehandeld houtafval. Een amendement zou dan tijdens de openbare vergadering kunnen worden ingediend. De heer Minister heeft intussen het licht op groen gezet en de collega's Capoen, Van Looy, Verwilghen en ikzelf hebben ter zake een amendement ingediend dat bij de artikelsgewijze bespreking zal worden behandeld.

De artikelen 26 tot en met 34 van de afdeling 1 werden goedgekeurd met 9 stemmen tegen 3.

Bij de bespreking van afdeling 2 be-

treffende de meststoffen kregen de verschillende artikelen een geanimeerde discussie. In de algemene bespreking werd gesteld dat beter een globaal decreet tot aanpassing van het mestdecreet zou worden ingediend. Uit de latere bespreking van de artikelen en de amendementen bleek dat dit gerechtvaardigd was. Er werd dan ook afgesproken vóór de opmaak van de begroting 1993 de Commissie voor Leefmilieu hierover te consulteren.

Volgende punten werden voor discussie aangehouden.

De grote integratoren, die verantwoordelijk zijn voor de meeste problemen in verband met het mestoverschot, blijven nog steeds buiten schot.

Maatregelen moeten worden genomen met betrekking tot het afvalslib dat als bemesting wordt gebruikt nadat het gemengd werd met dierlijk mest. Dit is een vorm van fraude.

Aan de ruimingsbedrijven dient de verplichting te worden opgelegd enkel te lozen in de waterzuiveringsstations.

De heer Gemeenschapsminister antwoordt dat de bepalingen van het mestdecreet aan evaluatie onderhevig zijn. Zo worden de heffingen door OVAM geëvalueerd en dient stap voor stap te werk te worden gegaan bij de differentiatie van de heffingen. Ook de problematiek van het slib dient globaal aangepakt, waarbij niet alleen de mestproblematiek maar ook openbare werken moet worden betrokken. Ook OVAM moet deze kwestie nader onderzoeken.

Ter afronding van deze discussie werd door de heer Van Looy een amendement ingediend, een nieuw artikel 34bis toevoegend, waarbij wordt bepaald dat kleine bedrijven, zowel qua mestproduktie als qua bedrijfsoppervlakte niet langer aangifteplichtig zijn. Een ander amendement van dezelfde collega stelt voor een nieuw artikel 43bis in te voegen met de bedoeling de mestproduktie van de grote integratoren te beperken.

Voor de verschillende elementen aangehaald in deze discussie verwijs ik graag naar bladzijde 6 van het schriftelijk verslag. De beide amendementen werden door de indiener ten slotte ingetrokken nadat de Gemeenschapsminister verklaarde het eens te zijn met de inhoud van deze voorstellen, deze te zullen voorleggen aan de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek en desnoods zelf een initiatief in die zin te nemen.

De artikelen 35 tot en met 40 worden vervolgens zonder verdere opmerkingen goedgekeurd met 10 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 onthouding.

Bij artikel 41 diende dezelfde collega een amendement tot schrapping in, met de motivering dat ecologisch kwetsbare zones niet op het gewestplan voorkomen en de maatregelen inzake grondwaterbeheer worden geregeld in het decreet van 24 januari 1984. De indiener is de mening toegedaan dat niet-verantwoorde bemestingsnormen voor landbouwgrond zullen worden opgelegd.

De Gemeenschapsminister is van mening dat dit artikel van cruciaal belang is om een gebiedsgerichte benadering mogelijk te maken; dat het gaat om natuurreservaten, valleigebieden en vogelrichtlijngebieden; dat een ontwerp-besluit van de Executieve inzake de ecologisch kwetsbare zones voor advies aan de MINA-raad kan worden voorgelegd; dat een meerderheid van de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek met de formulering van dit artikel akkoord ging.

De indiener trekt ten slotte zijn amendement in en het artikel wordt vervolgens aangenomen met 10 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 onthouding.

Artikel 42 wijzigt artikel 17 van het mestdecreet dat handelt over de tijden waarop geen mest mag worden opgebracht op cultuurgrond. De heer Van Looy dient een amendement in om het opbrengen van mest na zons- ondergang en vóór zonsopgang toe te laten na voorafgaande melding aan de mestbank. Een andere versoepeling is de toelating mest op te bren-

Timmermans

gen op niet-beteelde of begroeide cultuurgronden vanaf augustus tot en met 1 januari.

De Gemeenschapsminister argumenteerde dat het huidig voorstel een aanvaardbaar compromis is. Ook de stuurgroep was het hiermede eens en de Minister onderstreept dat hijzelf had voorgesteld de periode waarin geen mest mocht worden opgebracht, te beperken van 2 november tot 15 januari. De Stuurgroep was voorstander van een verbod tot 15 februari.

Tot slot stellen een aantal leden voor om tot 15 februari 1993 een uitzondering toe te staan voor beteelde cultuurgronden. Dit amendement van de heren Van Looy, Capoen en Timmermans wordt goedgekeurd met 10 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 onthouding. Het amendement van de heer Van Looy wordt ingetrokken en het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 onthouding.

Als toelichting bij het verslag dien ik als verslaggever wel te vermelden dat de eerder goedgekeurde uurregeling voor het opbrengen van de mest uiteraard eveneens voor deze periode geldt.

Artikel 43 regelt de invoering van een getrapte heffing. De heer Van Looy stelt een amendement voor om een uitzondering te maken voor veehouders die droge mest produceren.

De Gemeenschapsminister stelt hierbij het fundamentele vraagstuk van een sectoriële benadering van het mestprobleem. Aan OVAM zal worden voorgesteld om een sectoriële heffingspolitiek uit te werken voor een volgend begrotingsjaar.

Hierop trekt de heer Van Looy zijn amendement in. Een ander amendement om het derde punt van hetzelfde artikel weg te laten, wordt na tegenargumentatie door de Gemeenschapsminister, eveneens ingetrokken. De Vlaamse Executieve krijgt hierdoor de mogelijkheid zelf de prijs van de afzetheffing te bepalen. Artikel 43 wordt vervolgens aangenomen met 10 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 onthouding.

In afdeling III handelt artikel 44 over de heffingen op de waterverontreiniging. Een discussie over de heffing ten laste van de gezinnen krijgt weer slag onder de vorm van twee beperkingen die opgegeven werden in de bijlagen 1 en 2 bij het schriftelijk verslag. Naargelang van het ingenomen standpunt bleek dat gezinnen met drie of meer kinderen meer zullen moeten betalen, volgens collega Van Looy, ofwel minder zullen moeten betalen, volgens de berekening van de Gemeenschapsminister, dus naargelang van het waargenomen waterverbruik.

Dit artikel wordt uiteindelijk aangenomen met 9 stemmen voor, 3 stemmen tegen en 1 onthouding.

Artikel 45 wordt vervolgens zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen tegen 3.

Het geheel van hoofdstuk III wordt ten slotte met 10 stemmen tegen 3 aangenomen.

De Voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer J. Van Looy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, op 14 februari 1990 publiceerde de toenmalige Minister, de heer Kelchtermans, een beleidsbrief en zag het beleidsplan en het natuurontwikkelingsplan Vlaanderen het levenslicht.

Het plan zette voor het eerst op een samenhangende en systematische manier een aantal bakens uit voor de inmiddels vertrouwd klinkende duurzame ontwikkeling in Vlaanderen. Er is op het milieuterrein gedurende de laatste jaren enorm veel werk verzet, soms aan een hoog tempo, soms wel eens aan een te hoog tempo. Een overzicht hiervan geven zou ons nu te ver brengen. Toch past het bij de bespreking van de begroting 1992 even terug te blikken vanwaar wij komen, na te gaan waar wij naartoe willen en vooral te kijken hoe wij een bepaald doel willen bereiken.

Uit meerdere discussies en conferenties, onder andere ook uit de Conferentie voor Milieu en Ontwikkeling te Rio blijkt duidelijk dat de concrete invulling van het begrip duurzame ontwikkeling nog een bijzonder groot vraagstuk is, en dat voor meerdere

aspecten het maatschappelijk draagvlak nog erg beperkt is. Ook bij ons stellen wij vast — en dit besef groeit naarmate de economische situatie moeilijker wordt — dat vandaag de verdere invulling van een aantal beleidsobjectieven tot discussie aanleiding geeft, dat de oplossingen vandaag op hun geloofwaardigheid worden getoetst. Dit blijkt duidelijk wanneer wij nagaan wat vandaag als knelpunt wordt ervaren. Ik geef enkele voorbeelden.

Eerste voorbeeld : de discussie over de milieuheffingen. Over het principe is men het eens, maar vragen rijzen in hoeverre een getrapte heffing nog in overeenstemming is met het principe de vervuiler betaalt ; of men door een ander, milieuvriendelijk gedrag, de heffing wel echt kan vermijden, wat toch de bedoeling zou moeten zijn ; of de verdeling van de lasten wel waarachtig in overeenstemming is met de aan de sectoren toegevoegde vervuilingsgraad.

Tweede voorbeeld : de moeilijkheden in de afvalverwijderingscyclus. De vrije markt op zichzelf lost het afvalprobleem blijkbaar niet op. De overheid moet tussenkomen om de verwerkingsketen draaiende te houden. De VLAR kan hier inderdaad een belangrijke en nuttige rol spelen.

Derde voorbeeld : de terminale verwijdering — verbranden, storten — staat fel ter discussie. Ik weet niet of het realistisch is en van moed getuigt om vandaag de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen te bevriezen. Het klinkt wel sympathiek maar, men kan dan even goed zeggen dat er geen nieuwe stortplaatsen mogen komen. Zolang er geen oplossing is voor het afvalprobleem getuigt het eerder van moed de burger de waarheid te vertellen.

Het zijn onder meer deze discussies die ook in onze Commissie aan bod zijn gekomen, maar die zeker nog niet zijn uitgeput.

Los van dit alles moeten we vaststellen dat ook in de beleidsbrief van de Minister het zoeken naar de meest doelmatige oplossingen voor onze

Van Looy

milieuproblemen verder gaat, dat nieuwe accenten worden gelegd, dat verdere invulling wordt gegeven aan principes die voorheen zijn gesteld.

Algemeen stelt onze groep met vol-doening vast dat de beleidsbrief de eerder ingeslagen weg volgt.

We kunnen de lijn volgen voor wat het sectorieel afvalwaterbeleid be-treft, met aandacht voor de landelij-ke zuivering ; het verder stimuleren van de uitbouw van de rioleringsin-frastructuur ; het bevestigen van het bekkenbeleid en, zeker niet onbe-langrijk, de zichtbaarheid van de re-sultaten.

Mijnheer de Minister, over de heffing op de watervervuiling verschillen we blijkbaar van mening.

In de Commissie hadden we blijkbaar al een meningsverschil vooraleer de discussie was begonnen. Hierdoor hebt u een discussie van dit toch be-langrijke hoofdstuk vermeden. Ik wil dan ook mijn voornaamste bezwaren hier beknopt weergeven.

Ten eerste, voor de gewone burger blijft deze heffing gekoppeld aan het waterverbruik. Noch de burger noch de overheid beschikt hier trouwens over meer nauwkeuriger gegevens. Maar het blijkt een algemene regel waarop in de praktijk zeer vele uit-zonderingen voorkomen, waar we als wetgever toch zo maar niet aan voor-bij kunnen.

Dus de koppeling aan het waterver-bruik blijft, maar de Minister gaat verder. Dit blijkt duidelijk uit het programmadecreet, en nog duidelijk-ker uit zijn persmededeling : hij wil een link leggen met het waterver-bruik. Door deze heffing wil hij ook het rationeel waterverbruik stimule-ren. Dit doel bereiken is natuurlijk lovenswaardig, maar het gaat hier over een heffing op de watervervui-ling, en dan nog volgens het principe de vervuiler betaalt. Dit staat trou-wens in de regeringsverklaring. Deze heffing heeft niets, en mag ook niets te maken hebben, met het waterver-bruik.

Als u het gebruik van drinkwater wil beperken, moet dit gebeuren via de tarieven en niet via de heffing op de vervuiling.

Trouwens, ik zie niet in hoe u een stimulans naar meer rationeel water-verbruik verkrijgt wanneer u in uw persmededeling zegt dat de gezinnen minder zullen betalen dan in 1991. U zou bijvoorbeeld wel kunnen begin-nen met de tarieven van de grote ver-bruikers op te trekken tot op het ni-veau van de kleine verbruikers. Thans is het nog altijd zo dat degene die meer water verbruikt minder per kubieke meter moet betalen.

Ten tweede, de getrapte heffing, die bij een waterverbruik van minder dan 500 m³ wordt toegepast. In de pers lezen wij dat de Minister deze getrap-te heffing gebruikt als sociale correc-tie. Dit heeft uiteraard niets met so-ciale correctie of met sociaal beleid te maken. Verder dient de getrapte heffing ook om de gezinnen dit jaar minder te laten betalen dan vorig jaar.

Mijnheer de Minister, hoe men het ook berekent — het blijkt trouwens ook uit uw cijfers — grote gezinnen zullen dit jaar meer moeten betalen dan kleine gezinnen. Waarom ? Ik begrijp niet waarom grote gezinnen meer moeten betalen en de kleine gezinnen minder.

Ten derde, de hier toegepaste getrap-te heffing zou volgens mij omgekeerd moeten worden toegepast. Een echte kleine verbruiker zal nu voor iedere kubieke meter die hij meer vervuult 3 tot 4,5 frank per m³ meer moeten betalen. Bij de grote verbruiker is dit slechts 0,75 frank per kubieke meter, die hij meer vervuult. Wanneer de vervuiling toeneemt, zouden de trap-pen groter en niet kleiner moeten worden.

Ten vierde, de grens van 500 m³, waarboven men zich kan beroepen op het toepassen van coëfficiënten, blijft behouden, maar is fundamen-teel onjuist. Veel voorbeelden zijn te geven waarbij een flinke rekening dient te worden betaald zonder dat er sprake is van vervuiling.

Veel gepensioneerden in Vlaanderen

hebben als hobby tuinieren, wat tij-dens een droge zomer nogal wat wa-terverbruik kan opleveren, terwijl dit niets te maken heeft met watervervuiling. Ik heb meerdere rekeningen van gepensioneerden gezien van on-geveer 10.000 frank, terwijl een cor-recte heffing op de watervervuiling niet meer dan 500 frank zou mogen bedragen.

Bovendien zullen dit jaar veel kleine KMO-bedrijven worden gestimu-leerd om toch maar een verbruik te hebben van meer dan 500 m³, wat een flinke vermindering van de hef-fing zou inhouden.

Mijnheer de Minister, deze grens op 500 m³ is zinloos en zelfs onrechtvaar-dig. Iedere burger moet het recht hebben een heffing te ontvangen in functie van zijn vervuiling.

Eerlang zullen wij bij de behandeling van het programmadecreet 1993 hier-over opnieuw moeten discussiëren. De CVP eist dan ook dat de hier geciteerde onrechtvaardigheden zul-len worden weggewerkt.

In januari 1992 werd VLAREM II door de Vlaamse Executieve goedge-keurd, tot op vandaag echter is het niet in het staatsblad verschenen. De burger kan evenwel vaststellen dat VLAREM II onverkort wordt toege-past. Ook de ondergeschikte bestu-ren stellen vast dat VLAREM II moet worden toegepast. Mijnheer de Minister, waarom zegt u dat dan ook niet duidelijk tot de burger ?

Ik vraag me af hoe het straks moet gaan met de exploitatievoorwaarden, waarvoor de vergunning vandaag wordt verleend en die later gewijzigd in het Staatsblad zullen verschijnen. Wat zal er gebeuren met dossiers die vandaag worden geweigerd op basis van VLAREM II, terwijl wij vaststel-len dat de laatste weken het woordje VLAREM II in de weigering niet meer wordt opgenomen ? Blijkbaar wil men toch mogelijke juridische complicaties vermijden. Zoek dan als burger maar uit wat de reden van de weigering is. Wat zal er gebeuren wanneer later bij de publikatie blijkt

Van Looy

dat ook dit nogmaals gewijzigd werd ? Geef toe, mijnheer de Minister, duidelijkheid voor de burger is wat anders.

Zonder verder te polemiseren, wil ik namens onze fractie over VLAREM nog het volgende zeggen.

Ten eerste, de principiële gedachten-gang achter VLAREM 1 en VLAREM II is verworven. Meer en meer gemeentebesturen, die nu de kans hebben gekregen om het eens rustig te bekijken, weten dit besluit ook beter te waarderen.

Ten tweede, wat manifest onduidelijk, onjuist, onredelijk of onaanvaardbaar is in VLAREM 1 en VLAREM II, moet onmiddellijk worden aangepast. Niet morgen, niet volgende maand of niet op het einde van het jaar, maar liefst vandaag. Trouwens, VLAREM 1 werd reeds gewijzigd.

Ten derde, op het vlak van informatie, sensibilisering en vorming van ambtenaren, evenals op het vlak van uniformiteit bij de toepassing, is nog heel wat werk op de plank.

Ten vierde, een sectoriële publikatie van VLAREM II zal onze groep niet aanvaarden.

Uitstel van aanpassing leidt enkel tot frustraties bij de burgers en zal de geloofwaardigheid van het milieubeleid zelf in het gedrang brengen. Trouwens, zolang de menselijke activiteiten en de gebruikte technieken wijzigen, zal ook dit besluit dienen te worden gewijzigd en aangepast.

Een derde onderwerp dat ik even wil behandelen, is het slib van de zuiveringsstations. Ik zou dit eigenlijk moeten uitbreiden tot septisch materiaal en ruimingsspecie. Op dit ogenblik wordt in Vlaanderen jaarlijks 25 tot 30.000 ton slib, uitgedrukt in droge stof, geproduceerd. Het grootste gedeelte daarvan, 50 ten honderd, wordt gestort, 25 ten honderd wordt verbrand en 25 ten honderd komt in de landbouw terecht. Volgens OVAM en Aquafin zal de hoeveelheid slib in de komende jaren specta-

culair toenemen. Aquafin beweert zelfs dat het in het jaar 2000 zal zijn opgelopen tot 150.000 ton droge stof. Dit is op enkele jaren tijd meer dan een verviervoudiging. Afzet van slib in de landbouw is veruit de goedkoopste oplossing, maar als men de samenstelling ervan bekijkt, ontdekt men dat het meer is dan wat organische stof, wat stikstof en wat fosfaat. Er zit een hele reeks zware metalen in, van zink, koper, lood, chroom en nikkel tot cadmium en kwik. Daarnaast zijn er nog heel wat andere vervuilende stoffen waarvan meestal geen analyses worden gemaakt, onder andere koolwaterstoffen. Een Europese richtlijn bepaalt wel de normen voor het gebruik van slib in de landbouw. Deze normen zijn overigens overgenomen in Vlare II. U zal echter in Vlaanderen lang moeten zoeken om slib te vinden dat niet aan deze normen voldoet. Het slib dat in de voorbije jaren in de landbouw werd gebruikt, blijft dan ook meestal ver beneden de normen van de EG-richtlijn. Nochtans zijn de hoeveelheden zware metalen in het slib niet zonder negatieve gevolgen, niet alleen voor de bodem, vooral door accumulatie van koper en zink, maar ook voor de consument, vooral dan door cadmium en lood, en niet te vergeten voor het grondwater door uitspoeling. Wat zal er de volgende jaren gebeuren, wanneer de slibproductie exponentieel zal toenemen ? Het storten van deze smurrie in de landbouw is legaal, goedkoop en er is geen controle op. De zuiveringsstations houden niet eens een boekhouding bij van de afzet. Naar welke gronden het slib wordt afgevoerd en hoeveel per jaar en per hectare er wordt gebruikt, is niet bekend en wordt ook niet gevraagd. Indien er overigens iets verkeerd loopt door de verontreiniging van landbouwprodukten of grondwater, kan men nog altijd de boer met de vinger wijzen, want ook kunstmest en dierlijke mest bevatten zware metalen, zij het slechts een fractie van wat in slib aanwezig is. De overheid betaalt op het ogenblik 2.000 tot 3.000 frank per ton droge stof voor de afzet in de landbouw. Dit is slechts één derde van de kost van het storten en slechts één vierde van de kost van verbranding. Voor wie in de buurt van een zuive-

ringsstation landbouwgrond bezit of kan pachten, vormt de afzettoelage een goudmijn. Mijnheer de Minister, het gebruik van slib in de landbouw is niet verantwoord, zeker niet wanneer wij streven naar een duurzame landbouw. Het gebruik van slib in de landbouw is hetzelfde als het ongecontroleerd storten van afval. Juridisch gezien is slib afval, het is toxisch voor plant, dier en mens en bovendien is de vervuiling irreversibel. Recyclage is het bekende doekje voor het bloeden dat het storten legaal en goedkoop moet houden. Wij pleiten er dan ook voor het gebruik van slib in de landbouw zo snel mogelijk te verbieden, dit kan op een gefa-seerde wijze.

Over natuurbeleid zal straks collega Vandendriessche het woord voeren, maar toch wil ook ik er kort op ingaan, omdat ik over een aantal zaken mijn twijfels heb. Ik meen namelijk een duidelijk verschil te zien tussen de inhoud van de beleidsbrief van de Minister en wat zich ten velde afspeelt. De groene hoofdstructuur van vandaag is niet meer dan een discussienota, die geen enkele juridische basis heeft. In de beleidsbrief wordt overigens duidelijk vermeld dat deze juridische basis pas midden volgende jaar zal worden gegeven met het decreet op het natuurlijk milieu en het natuurbehoud. Verder lees ik in de beleidsbrief dat, ongeveer in deze periode, provinciale projectgroepen zullen worden opgericht. Zij moeten in overleg met alle betrokkenen de verschillende gebiedscategorieën van de groene hoofdstructuur afbakenen en vastleggen. Ik stel echter vast dat de diensten van natuurbehoud in mijn arrondissement brieven sturen naar grondeigenaars met de vraag hun grond te verkopen. Indien het zou gaan om gronden gelegen in natuurgebieden, zou ik dit toejuichen, maar het gaat om gronden in landbouwgebied. Bovendien wordt duidelijk vermeld dat deze gronden moeten dienen om de Groene Hoofdstructuur te realiseren. De Groene Hoofdstructuur bestaat echter nog niet en nog nergens werd er voor overleg gezorgd.

In de Commissie hebben wij het

Van Looy

voorbeeld van de gemeente Balen aangehaald ; de Minister heeft dit weggewuifd als een initiatief van de administratie. Moeten initiatieven van de administratie dan niet passen in het beleid van de Minister ? Verleden week vernam ik dat een analoge situatie zich voordoet in Oud-Turnhout ; graag had ik daarover wat meer uitleg gekregen van de Minister.

— De heer L. Van Velthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op

Mijnheer de Minister, ik ben ervan overtuigd dat de groene hoofdstructuur maar een kans op slagen heeft als hij tot stand komt in overleg met alle betrokkenen : landbouw, bosbouw, natuurbehoud, ruimtelijke ordening en landinrichting, en met de erkende en gestructureerde besturen van de plaatselijke betrokkenen. Gebeurt dit op een andere manier dan zal straks de groene hoofdstructuur enkel op papier bestaan. Van die papier structuren hebben wij er onder tussen al wel genoeg.

Mijnheer de Voorzitter, tot slot heb ik een aantal algemene opmerkingen, voornamelijk bij de beleidsbrief.

Ten eerste, wetenschappelijkheid en objectiviteit zijn in ieder hoofdstuk van de beleidsbrief na te streven.

Ten tweede, er ontbreekt een globale visie op de werking en de evaluatie van de milieu-administratie.

Ten derde, het woordje prioritair komt overal in de beleidsbrief voor, zodat ik mij afvraag wat er nu echt prioritair is.

Ten vierde, nergens vind ik het prijskaartje van het hiervoor gestelde beleid.

Mijnheer de Minister, er steekt nochtans veel goeds en veel positiefs in uw beleid ; de intenties zijn goed. Wij hopen dat u uw oor bij alle betrokken partijen te luisteren zult leggen zoals u meermaals in de nota hebt beloofd.

De Voorzitter : De heer Verwilghen heeft het woord.

De heer M. Verwilghen : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ik wil eerst de verslaggevers Brouns en Timmermans namens mijn fractie feliciteren voor het door hen opgemaakte verslag. Het verslag is een volledig overzichtelijke en objectieve weergave van onze werkzaamheden.

Mijnheer de Minister, ik heb in de Commissie reeds verscheidene vragen kunnen stellen en ik heb daarop, de ene keer al wat meer dan de andere, duidelijke antwoorden van u gekregen. Van mijn toespraak wil ik gebruik maken om enkele vaststellingen en opmerkingen van de PVV-fractie te verwoorden bij het milieu-beleid zoals dat in uw beleidsbrief wordt voorgesteld, enerzijds, en zoals het wordt weerspiegeld in de begroting anderzijds.

Vooraf moet ik u meedelen, collega's, dat ik bij het lezen van de beleidsbrief van de Minister bijna onwel geworden ben van de aloude socialistische plan-economische recepten ; de beleidsbrief staat bol van overmatige planning en overheidsinterventie. Op pagina 6 en 7 vinden wij daarvan een staaltje : wij gaan over van de algemene planning naar een milieubeleidsplan, dat om de vijf jaar moet worden opgesteld, naar een tweejaarlijks milieuraapport, naar een jaarlijks milieuprogramma. Daarnaast zijn er nog een aantal gemeentelijke en provinciale milieubeleidsplannen, de sectoriale afvalstoffenplannen en de saneringsprogramma's enzovoort

Ik vraag mij af of de overheid nog met iets anders bezig is dan met het opstellen van plannen. Waar gaat zij de tijd vinden voor haar essentiële taak, de controle ?

Eens te meer stel ik hier een fundamentele, maar naar ons oordeel foute, keuze vast vanwege de Executieve. Planning en studiewerk zijn er meer dan voldoende ; de bevolking heeft er meer dan haar deel van gehad. De burger vraagt nu resultaten, niet het zoveelste milieubeleidsplan waarvan achteraf moet worden vastgesteld dat het onuitvoerbaar is.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, in

een recent verleden hebben wij kunnen vaststellen dat er zich een niet altijd even fair uitgevochten strijd heeft ontwikkeld tussen Gemeenschapsminister De Batselier en zijn voorganger op het betrokken departement, Minister Kelchtermans.

De PVV-fractie moet er niet van overtuigd worden dat Minister Kelchtermans een puinhoop heeft achtergelaten op het vlak van milieu-beleid.

Samen met Minister De Batselier wil ik nog even het rijtje overlopen. Ik wil echter vooraf beginnen met de constructie waartegen de PVV zich tot het uiterste heeft verzet, zij zal zich daar in de toekomst blijven tegen verzetten en deze constructie blijven in vraag stellen.

Wij beseffen uiteraard heel goed, mijnheer de Minister, dat u, in uw drang om het overheidsoptreden via de GIMV uit te breiden, mee aan de oorsprong ligt van deze constructie, meer bepaald de creatie van een monopolie in de vorm van de NV Aquafin. Dit monopolie kost de burger miljarden, afgelopen weekend stonden de kranten bol van aanklachten. Het is alsof een gemeente bij de uitbesteding van haar opdrachten slechts een beroep zou doen op één en dezelfde aannemer of firma. Men moet geen groot econoom zijn om te weten dat dit binnen de kortste keren kostenverhogend werkt, dit is trouwens eigen aan elke vorm van monopolie.

Aquafin is een eerste zaak, maar er is jammer genoeg veel meer. Bij de volgende voorbeelden die ik zal aanhalen denk ik niet dat Minister De Batselier nog langer de chaos op het vlak van leefmilieu zal kunnen ontkennen.

Ik zal beginnen met de milieu-boxen. Onafgezien van het aanvankelijk gesjoemel bij de aanbesteding van de milieu-boxen heeft de huidige Leefmilieu-minister, vrij snel na zijn ambtsaanvaarding verklaard dat het beter is met de verdeling van de milieu-boxen te stoppen, indien men er niet snel in slaagt om de bevolking ervoor te sensibiliseren. Dit was de eerste keer dat Minister Kelchter-

Verwilghen

mans het zwaar te verduren kreeg van zijn opvolger.

Mijnheer de Minister, u bent een fervent voetbalsupporter van de dezelfde voetbalkploeg waarvan ik ook supporter ben. In deze periode van Europees voetbalkampioenschap zal ik mijn beschouwingen dan ook in voetbaltermen verwoorden ; de stand is momenteel 1-0 in het voordeel van Minister De Batselier. De volgende aanval laat niet lang op zich wachten, want het inderhaast door de Regering gesluisde VLAREM II-besluit stuit aan alle kanten op zware kritiek, niet in het minst van Minister De Batselier.

Mijnheer de Minister, u had de moed het reglement aan een bijkomend advies te onderwerpen en daaruit blijkt dat er 16 van de 17 adviserende instanties negatief hebben geadviseerd. In dezelfde match De Batselier-Kelchtermans : 2-0.

In nauw verband met dit laatste staat de enorme achterstand inzake de milieuvergunningsdossiers. Minister De Batselier heeft onomwonden meegedeeld dat er dringend een oplossing moet worden gevonden voor het wegwerken van de 7.600 onafgewerkte dossiers. De Batselier-Kelchtermans : 3-0.

Iets later komt het bericht vanuit het leefmilieukabinet dat men zich geen begoochelingen moet maken omtrent de kostprijs van de waterzuivering in Vlaanderen. In plaats van de destijds door Minister Kelchtermans aangekondigde 60 miljard, zal de werkelijke factuur oplopen tot 150 miljard. De score begint desastreus vormen aan te nemen : 4-0.

Ik kan het trouwens ook niet later in dit verband even te citeren uit de beleidsbrief van de Minister, ik citeer : Het is zinloos tegen beter weten in te propageren dat binnen enkele jaren in alle oppervlaktewateren opnieuw vis zal zwemmen, einde citaat. Ik vraag me af of CVP-voorzitter Herman Van Rompuy deze beleidsbrief al heeft gelezen, want was hij het niet die enige tijd geleden met

een dergelijke boude demagogische voorspelling voor de dag kwam ?

Maar de match is nog niet ten einde en Minister De Batselier blijft scoren : de inning van de milieueffingen moet drastisch worden omgegooid. Ik citeer nog maar eens uit de beleidsbrief : De inning van de heffing inzake waterverontreiniging voor de particulieren via de waterverbruiksrekening moet de huidige omslachtige en bureaucratische inning vanaf 1993 vervangen, einde citaat. Indien Minister Kelchtermans hier aanwezig was, zou ik hem willen vragen of hij deze beleidsbrief binnen de Executieve wel mee heeft goedgekeurd en of hij, in bevestigend geval, wel goed beseft wat hij heeft goedgekeurd. In ieder geval, de score is ondertussen opgelopen tot 5-0.

U speelt dan nog niet eens thuis, vermits u niet de oorspronkelijke Minister van Leefmilieu was. Blijkbaar vond Minister Kelchtermans het met die forfaitaire welletjes en is hij aan zijn remonte begonnen. Hij zette wat men in voetbaltermen noemt een getelefoneerde aanval op, die men van op afstand kon zien aankomen en probeerde met het dossier Prayon Rupel iets aan zijn achterstand te doen. Over de inhoud van dit dossier zal collega De Groot tijdens zijn interpellatie van donderdag het standpunt van de PW-fractie ter zake bekend maken.

Het is echter overduidelijk dat Minister Kelchtermans nu gemakkelijk praten heeft, gezien hij zelf tijdens de vorige legislatuur, toen hij de bevoegde Minister was, dit dossier voortdurend voor zich heeft uitgeschoven en deze problematiek heeft laten verrotten tot de toestand die wij vandaag kennen. De PVV-fractie is het met andere woorden met u eens, mijnheer de Minister, dat uw voorganger u een puinhoop heeft achtergelaten. Minister Kelchtermans heeft op het Leefmilieudepartement een ecologische ramp veroorzaakt.

Vanop deze tribune moet ik echter ook wijzen op uw eigen hypocrisie en deze even aan de kaak stellen. De Executieve besliste collegiaal en derhalve beschikte u tijdens de vorige

legislatuur over alle mogelijkheden om te vermijden dat uw voorganger een dergelijke warboel zou tot stand brengen. Daarom is het op zijn minst schijnheilig dat u vandaag het beleid van uw voorganger aanvecht, dat u indertijd zelf hebt gesteund.

Ik wil het dossier Prayon Rupel opnieuw aanhalen en daaraan een pleidooi verbinden om de bevoegdheden over Leefmilieu en Ruimtelijke ordening te integreren. Het feit dat Minister Kelchtermans vanuit zijn bevoegdheid vandaag uw oplossing dwarsboomt, maakt u hopelijk tot een medestander in dit pleidooi. Voor wie het milieubeleid onder ogen neemt, springt ten andere ook de enorme wirwar van instellingen die op een of andere wijze bij dit beleid betrokken zijn, in het oog. Zo iets komt natuurlijk de doorzichtigheid niet ten goede, wat één van de redenen is waarom de burger zich van de politiek heeft afgekeerd. De PVV-fractie pleit voor het herstel van de doorzichtigheid en voor een onderzoek hoe een rationalisering in de wildgroei van instellingen kan worden doorgevoerd. Zo stellen wij vragen over de bestaansredenen van de Vlaamse Milieumaatschappij en de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, te meer daar met de oprichting van de Vlaamse Milieuholding een aantal hervormingen zijn doorgevoerd. Ik stel u daarom de vraag of hun vernieuwd takenpakket niet beter in de administratie wordt geïntegreerd. Op dezelfde manier moet ook het takenpakket en de rol van de Vlaamse Landmaatschappij kritisch worden doorgelicht. Door de vorige Executieve werden de ruilverkaveling en de landinrichting zodanig georiënteerd dat wij nu in feite leven in een omgekeerde wereld, waarbij een para-regionale, die eigenlijk een uitvoerende rol heeft en de administratie moet bijstaan, met het concipiëren en ontwerpen van het beleid wordt belast. Dit kan toch niet langer. Ik vraag mij dus af of de tijd niet is gekomen om de landinrichting fundamenteel anders te organiseren en om de ongebreidelde bevoegdheidsuitbreiding, die door uw voorganger bij de besluiten van de Vlaamse Executieve van

Verwilghen

26 april 1990 en 23 oktober 1991 aan de Vlaamse Landmaatschappij werd toegekend, terug te schroeven. Moet de landinrichting niet eerder een adresfunctie krijgen, een soort centraal kantoor worden waar alle in een bepaald gebied agerende en geïnteresseerde sectoren zich kunnen melden, zodat zij tot één geïntegreerde actie kunnen komen ?

Op dergelijke wijze zou de landinrichting van onderuit groeien en georganiseerd worden veeleer, dan nu het geval is, op basis van van bovenaf opgelegde directieven.

De PVV-fractie pleit voor een rationalisering van instellingen en voor meer doorzichtigheid van het beleid.

Dit volstaat echter niet. Er is bij de burger een wantrouwen ontstaan dat moet worden weggewerkt omdat het gestoeld is op de rechtsonzekerheid waarmee de burger wordt geconfronteerd in de milieuwetgeving.

Ieder jaar opnieuw worden de milieuheffingen drastisch omgevormd. Het ene jaar moeten de gezinnen 60 ten honderd ten laste nemen en dan weer 40 ten honderd. Er is zelfs een periode geweest dat de gezinnen meer dan 70 ten honderd moesten bijdragen.

Hoe kan de burger dan nog vertrouwen hebben in de politiek verantwoordelijken als hij geen uitleg krijgt en als de politiek in zijn ogen wordt uitgestippeld met de natte vinger ?

Hoe kunnen bedrijven op lange termijn plannen als zij op miljoenen na niet weten hoe groot hun kosten in de toekomst zullen zijn ?

Naast de milieuheffingen is er ook nog de VLAREM-reglementering die de rechtsonzekerheid van de burger aanwakkert : meldingsplicht of niet, een Minister die ze afschaft, de administratie die de Minister terechtwijst. Hoe moet de doorsnee-burger over dit alles denken ? VLAREM II wordt niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en heeft dus geen rechtskracht, maar wordt toch toegepast in vele provincies op basis van een richtlijn, inclusief sommige daar-

in opgenomen absolute verbodsbepalingen. Hoe moeten de bedrijven hun dossiers voorbereiden ? Op deze vragen blijft een zinnig antwoord uit. Waarschijnlijk kent alleen de burger dat antwoord, en zal hij dat kenbaar maken bij de volgende verkiezingen.

Inzake VLAREM II pleit de PVV-fractie voor een drastische vereenvoudiging met enkel het opnemen van de grote principes en het overboord gooien van de techniciteit. Die techniciteit hebt u nodig, maar kan op een totaal andere wijze worden gestructureerd. Wij geven u de raad de onafhankelijke keuringsorganismen in het leven te houden, die de techniciteit moeten waarborgen en daarop het nodige toezicht kunnen uitoefenen. Wij halen dit als het ware uit de gelijkaardige manier van werken in de elektriciteitssector : de algemene principes zijn vastgelegd, maar de technische uitwerking wordt overgelaten aan gespecialiseerde firma's.

Wij hebben uitgerekend welk voordeel dit zou opleveren voor de reglementering van VLAREM II. Dit zou de ongeveer 800 pagina's herleiden tot amper 80 pagina's, wat meer leesbaar, meer werkbaar en begrijpelijker is en wat meer rechtszekerheid zou bieden.

Tevens wens ik er namens de PVV-fractie op te wijzen dat VLAREM II een zoveelste voorbeeld is van een negatieve benadering met normen en heffingen, zonder enige vorm van positieve stimulansen. Een goed milieubeleid vergt naar onze mening een waaier van instrumenten, met inbegrip van stimulerende maatregelen, zoals bijvoorbeeld tegemoetkomingen in de heffingen voor degenen die de normen respecteren of die zelfs onder de norm blijven. Pas op dat ogenblik kunt u van de burger verlangen dat hij een grote inspanning doet.

Mijnheer de Voorzitter, als jong parlementslid heb ik in de Commissie met lede ogen moeten aanzien dat het controlewerk van het Parlement in aanzienlijke mate wordt uitgehold. Het leefmilieu omvat in de begroting sensu stricto slechts een goede 3 miljard frank . Het overgrote deel van

de kredieten wordt via het MINA-fonds gelicht. Meer dan 13 miljard frank inkomsten en 8 miljard frank uitgaven worden op die manier aan de parlementaire controle onttrokken.

Mijnheer de Minister, u heeft er wel voor gezorgd — en daarvoor feliciteer ik u — dat tijdig een rapport is gemaakt dat ons nog enige controle toelaat.

Als slot van deze uiteenzetting wens ik nog even stil te staan bij datgene waartegen de PW-fractie zich zo heftig heeft verzet bij de behandeling van het Aquafin-dossier, met name de sluipende GIMV-isering en de economische verzuiling die voortspuiten uit een economische politiek van een CVP-SP-coalitie. U zult mij vergeven, collega's van de VU, dat ik uw inbreng zelfs niet meer vernoem. Als die er in het verleden ooit geweest is, zal die zeker tot nul herleid worden nu er een strakkere communautaire lijn is aangekondigd door uw nieuwe partijvoorzitter.

Vandaag wordt duidelijk dat Aquafin slechts de eerste in de rij is. Hoeveel dergelijke constructies nog volgen, is nog niet helemaal duidelijk, maar dat er nog een aantal in de pijplijn zitten is zeker. Inzake mestverwerking vernemen we dat er een studiesyndicaat is opgezet met deelname van de provincie West-Vlaanderen, de Vlaamse Milieuholding, de Vlaamse Landmaatschappij en de landbouworganisaties. Onze ervaringen met studiesyndicaten sterken ons in het vermoeden dat hier een zusteronderneming van Aquafin wordt geconcipeerd. Ook Aquafin is immers het geesteskind van een dergelijk studiesyndicaat. Dat de landbouworganisaties erbij worden betrokken, maar de economische verzuiling compleet : de CERA en de Boerenbond zullen er zonder twijfel beter van worden.

Waterzuivering, mestverwerking, welke andere sectoren zullen nog hun eigen verzuild monopolie krijgen ? Ook in de afvalrecuperatie is een maatschappij opgericht, de VLAR, de Vlaamse Maatschappij voor Afvalrecuperatie, waarmee de Minister kuis beweert geen uitstaans te heb-

Verwilghen

ben. Alle vragen in de Commissie wimpelt hij weg met de simpele opmerking dat de maatschappij geen overheidsmonopolie heeft en op de markt actief is. Er staat zelfs letterlijk in het verslag dat er geen controle-mogelijkheid is op de VLAR. Een overheidsoptreden waarop het Parlement geen controle heeft, hoe kan men dan nog ontkennen dat dit een sluipende GIMV-isering is ?

Waterzuivering, mestverwerking, afvalrecuperatie, het rijtje wordt langer, maar is nog niet ten einde. Er is nog een vierde sector waar dit fenomeen zich binnen de kortste keren zal voordoen, met name de watervoorziening. Het regeerakkoord heeft uitdrukkelijk bepaald dat er geen privatisering komt van de watervoorziening, maar nog tijdens de vorige legislatuur werd ook voor deze sector een studiesyndicaat opgericht dat een vergelijkbare constructie heeft gesuggereerd. Ook hier dus in de nabije toekomst een zustermaatschappij van Aquafin ?

Mijnheer de Minister, ik wil u trouwens in verband met deze sector nog een zeer concrete vraag stellen. In de Commissie hebt u verklaard dat tegen 1 juli een standpunt van de Executieve zou worden bekendgemaakt inzake de vorm van de constructie die men beoogt. Die datum is nakend, dus wil ik u vragen of er al een standpunt gevormd is en wat eventueel de strekking ervan is.

Wat Aquafin voorts betreft, en daarmee wil ik dan besluiten, nog één zeer concrete vraag. Tijdens de Commissie heeft u verklaard dat er een met de nationale overheid overlegd antwoord wordt voorbereid op de opmerkingen van de Europese Commissie. Hoever staat het met de opmaak van dit antwoord en wat is eventueel de inhoud ervan ?

GIMV-isering, rechtsonzekerheid, overmatige planning en overheidsinterventie, ondoorzichtigheid, uitholling van het controlerecht, om al deze fundamentele bezwaren zal de PVV-fractie de begroting niet goedkeuren. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank in de eerste plaats de verslaggevers, de heren Brouns en Timmermans die ons een mooi overzicht hebben gegeven van de besprekingen in de Commissie zodat wij hier nog weinig nieuws naar voren kunnen brengen.

Ik heb evenwel nog enkele bedenkingen bij de sector milieu. Het streven naar een evenwicht tussen ecologie en economie lijkt een steeds langere, pijnlijke en dure zoektocht te worden. Of het nu gaat om de resultaten van de top van Rio, de voorstellen van de Europese Commissie voor de invoering van een belasting op het energieverbruik en de uitstoot van CO₂, of om Prayon Rupel, steeds meer komt men te staan voor de verscheurende keuze tussen milieuzorg en jobs, ontwikkeling, economische groei en concurrentiekracht. Aan milieuzorg en milieubeheer hangt een alsmaar duurder wordend prijskaartje. De omschakeling naar een duurzame ontwikkeling zal veel tijd en nog veel meer geld vragen. Omdat de middelen steeds meer ontoereikend zullen zijn, blijven sensibilisatie, preventie en een geïntegreerd milieubeleid de meest aangewezen instrumenten voor een doeltreffend milieubeleid.

Mijnheer de Minister, wij stellen met voldoening vast dat er in de beleidsnota ruime aandacht gaat naar alle mogelijke vormen van sensibilisatie, gaande van eenvoudige informatie naar de burger toe tot een meer doelgerichte aanpak van de verschillende overheden en bedrijven. In dit verband verwachten wij ook veel van het programma Preventie door Stimuleren Schone Technologieën, het zogenaamde PRESTI-programma.

Tot op heden werd het milieubeleid nog al te veel sectorieel opgevat. De problemen van luchtvervuiling, water- en bodemverontreiniging, afval, geluid en andere werden te veel als losstaande en afzonderlijke verschijnselen behandeld.

Een geïntegreerd milieubeleid houdt

rekening met interne en externe factoren die van elkaar afhankelijk zijn en die elkaar wederzijds beïnvloeden. Zo komt men tot interactieve thema's zoals verzuring, bemesting, broeikaseffect, ozonproblemen, versnippering van de open ruimten, uitdroging enzovoort.

Vanuit dit inzicht kunnen de milieuproblemen oorzakelijk en geïntegreerd worden opgelost. De hieruit voortvloeiende milieumaatregelen zullen dus multidisciplinair zijn en niet enkel gericht op het bestrijden van symptomen.

Voor het uitwerken van een echt geïntegreerd milieubeleid is het absoluut noodzakelijk dat bij iedere beleidsoptie maximaal rekening wordt gehouden met de milieu-aspecten en dat er voor ieder belangrijk project een MER wordt opgesteld. Dit betekent ook dat de Minister voor Leefmilieu moet worden betrokken bij al de nieuwe initiatieven van zijn collega's in de Vlaamse Regering.

De beleidsopties inzake industrieel beleid, energievoorziening, landbouw, verkeer, ruimtelijke ordening en andere sectoren hebben telkens belangrijke gevolgen voor het leefmilieu.

De ervaring heeft ons echter geleerd dat voornoemde geïntegreerde aanpak er veelal niet komt wegens kortzichtige politieke berekeningen of wegens naijver.

De bescherming en het beheer van ons leefmilieu is dus niet alleen een kwestie van centen. De verbetering van ons leefmilieu vereist in eerste instantie de medewerking en de gezamenlijke inzet van alle verantwoordelijken en deelnemers aan het economisch, sociaal en maatschappelijk leven,

Velen onder hen voelen zich echter vaak belemmerd in hun medewerking door de ingewikkelde juridische en administratieve voorschriften inzake milieubeleid.

De tussentijdse verslagen van de Commissie-Boeken leren ons dat deze Commissie prachtig werk verricht inzake coördinatie en vereenvoudi-

Capoen

ging van de milieuwetgeving. Wij verwachten een gelijkaardige inspanning voor de vereenvoudiging van de administratieve rompslomp die gestadig aan het groeien is rond het milieugegeven. Vooral de zelfstandigen en de KMO's, die geen deskundige ter zake in huis hebben, zijn hier vragende partijen.

Ondanks de tientallen miljarden die reeds geïnvesteerd zijn in de waterzuivering is er nog altijd geen noemenswaardige kwaliteitsverbetering vast te stellen. In vele gebieden is de toestand er in de voorbije jaren zelfs op verslechterd. Het jongste rapport van het VMM heeft dit nogmaals op wetenschappelijke wijze bevestigd. Men beweert zelfs dat er in Vlaanderen praktisch geen enkel open water nog voldoet aan de normen. Wat ons nog meer bezorgd maakt, mijnheer de Minister, is dat men thans in de oppervlaktewateren produkten terugvindt die al meer dan twintig jaar verboden zijn. Ik denk bij voorbeeld aan lindaan. Dit sproeimiddel is reeds twintig jaar verboden en in recente steekproeven vindt men lindaan terug. Hetzelfde geldt voor atrazine, PCB's enzovoort.

De waterzuivering zal nog veel geld kosten en een streng beleid in verband met de vergunningen is absoluut nodig.

Wij hadden de hoop gekoesterd dat de toestand er in 1995 heel wat beter zou uitzien dank zij het ambitieus programma van Aquafin. Maar na amper een jaar werking van Aquafin blijkt dat men de doelstellingen niet zal bereiken, zelfs niet voor het dubbele van de vooropgezette prijs. De milieu-administratie heeft in een onlangs gepubliceerd rapport brandhout gemaakt van het contract met Aquafin. Welke bijstellingen zijn hier nog mogelijk om het belangrijkste veilig te stellen, om minimum-resultaten te bereiken in 1995? Mijnheer de Minister, uit uw beleidsnota vernemen wij dat u alleszins geopteerd hebt voor een bekkenbeleid en voorrang geeft aan bepaalde bekkens. Een bekkenbeleid lijkt ons inderdaad

de meest adequate aanpak van de waterzuivering.

In verband met het grondwater spreken wij nogmaals onze bezorgdheid uit over de angstwekkende daling van het grondwaterpeil in het algemeen en van het sokkelwater in het bijzonder. Volgens deskundigen is de situatie in het sokkelgesteente nu reeds kritiek en dient er dus dringend te worden opgetreden wil men die strategische watervoorraden niet voor altijd verloren laten gaan.

De afvalstromen zijn nog niet onder controle en de jaarlijkse aangroei van huishoudelijk en industrieel afval dreigt de plannen voor sorteren en verbranden ernstig in de war te sturen. Wat ons vooral bezorgd maakt is het feit dat de selectieve ophaling, de recuperatie, de recyclage en de compostering dreigen vast te lopen wegens het gebrek aan afzetmogelijkheden en slecht functionerende commerciële structuren. Deze gang van zaken is allesbehalve bevorderlijk voor de motivatie van de bevolking. Wat al evenmin bevorderlijk is voor de motivatie van vele goedmenende burgers is dat het sluiksorteren, het illegale afvaltransport en andere milieudelicten weinig of niet bestraft worden. Dit heeft te maken met een trage rechtsbedeling en met de weinig samenhangende milieuwetgeving.

In verband met de mestproblematiek hopen wij dat het mestdecreet een begin van sanering zal brengen. Maar aangezien het nu al duidelijk is dat de mestbank en de daarmee gepaard gaande verspreidingspolitiek geen afdoende oplossing kunnen bieden voor het probleem van de overschotten, vragen wij voorrang voor mestverwerkingstechnieken en een strengere vergunningspolitiek voor de grote bio-industrie.

Er gaat tegenwoordig geen dag voorbij zonder dat de media ons beelden brengen van massale ontbossingen in de tropen of in andere verafgelegen delen van de wereld. Dat mag ons echter niet doen vergeten dat er in het bosarme Vlaanderen ook nog stukken bos verdwijnen. Het Waakzaamheidscomité van de Vlaamse

Bosbouwvereniging heeft in de afgelopen vier jaar meer dan 150 dossiers verzameld van voornamelijk illegale ontbossingen in Vlaanderen. Hopelijk zullen een actief bosbeleid in het kader van het bosdecreet en het realiseren van De Groene Hoofdstructuur een gunstige kentering teweeg brengen.

Om te eindigen wil ik nog eens teruggrijpen naar de beleidsnota. De lectuur van die beleidsnota riep bij mij tegenstrijdige gevoelens op. In de eerste plaats stemt de inventaris over de staat van ons leefmilieu, die in deze nota is terug te vinden, tot pessimisme. Het is bedroevend vast te stellen dat de vele inspanningen die tot op heden werden geleverd nog maar nauwelijks of niet tot een reële kwaliteitsverbetering van ons leefmilieu hebben geleid. Tevens rijst de vraag waar we de middelen zullen halen om de gekende maar ook de tot op heden nog niet gekende leefmilieuproblemen doeltreffend en ook tijdig aan te pakken.

Deze beleidsnota stemt toch ook tot optimisme omdat wij kunnen vaststellen dat de leefmilieuproblematiek op een steeds doelmatiger en meer wetenschappelijke wijze wordt aangepakt. Het is vanuit deze optimistische vaststelling dat wij de begroting zullen goedkeuren.

De Voorzitter : De heer Caubergs heeft het woord.

De heer J. Caubergs (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wens namens onze fractie enkele bemerkingen te formuleren bij de begroting van Leefmilieu, meer bepaald met betrekking tot het mestdecreet, VLAREM 1 en II en de Groene Hoofdstructuur Vlaanderen.

De Vlaamse landbouwers en tuinders spreken over het milieubeleid in termen als radeloos, redeloos en reddeloos. De onzekerheid en de onduidelijkheid is nooit zo groot geweest als vandaag. Om de haverklap worden andere normen en regels opgelegd. De overheid moet een duidelijke koers varen maar op het ogenblik weten zelfs de lagere besturen niet meer

Caubergs

hoe de regels moeten worden toegepast. Landbouwers hebben meer dan ooit nood aan en recht op zekerheid. De overheid slaagt er niet in deze te bieden. Duizende familiale bedrijven haken noodgedwongen af en vele duizenden landbouwers hangt het zwaard van Damocles boven het hoofd.

Boeren en tuinders zijn het eeuwige gekibbel over regeltjes die tot stand komen via zware lobbying van multinationals en integratoren moe. Zij willen dat de knoop wordt doorgehakt en dat er praktische regels worden opgesteld. Zij hebben geen boodschap aan een bureaucratisch systeem dat veel tijd, energie en geld opsloort maar weinig praktisch nut heeft.

De overheid kan het gevoel van radeeloosheid bij de boeren enkel wegwerken indien zij een redelijk milieubeleid voert en zorgt voor een praktisch werkbaar mestdecreet, voor een duurzaam natuur- en milieubeleidsplan en voor landbouwzones waar familiale land- en tuinbouwbedrijven kunnen bloeien.

Veel boeren en tuinders wachten reeds maanden op de akteneming van hun aangifte met het oog op het bekomen van een vergunning voor mestopslag of voor de uitbating van een klein gezinsbedrijf in de varkenshouderij. Bedrijven die meldingsplichtig werden door het in werking treden van VLAREM 1 moesten tegen 1 maart hun aangifte doen. Gelukkig heeft de Minister de termijn van aangifte verlengd tot 1 maart 1993. Veel Vlaamse boeren en tuinders weten echter niet wat zij moeten doen. Moeten zij wachten op de akteneming van hun aangifte volgens de oude procedure of moeten zij in het kader van VLAREM 1 een nieuwe aanvraag indienen? De overheid is zwaar in gebreke wegens het niet tijdig afleveren van de vergunningen.

De bedrijven kregen automatisch een vergunning van 30 jaar indien zij gebruik maakten van de akteneming. Amper een jaar later werd de vergun-

ning echter teruggebracht tot 20 jaar. Dergelijke ingrepen tasten de rechtszekerheid en de bedrijfszekerheid van de land- en tuinbouwbedrijven zwaar aan. Wij vragen daarom dat een loopbaanvergunning zou worden verleend.

Wij hebben ook opmerkingen bij de klasse-indeling die in het kader van VLAREM 1 wordt opgelegd. Een varkensbedrijf met meer dan 200 varkens of een tuinbouwbedrijf met een verbruik van meer dan 200 Kw kunnen toch niet gelijkgesteld worden met zwaar vervuilende industrie. Ook de verbods- en afstandsregels moeten worden herzien.

De gesloten bedrijfstype is de ideale bedrijfstype in de varkenshouderij. Eisen dat binnen tien jaar alle bedrijven in die sector gesloten bedrijven worden is echter irreëel. Wij pleiten dan ook voor het toelaten van de gesloten kring.

Het is algemeen bekend dat vooral de industriële veeteeltbedrijven verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van de mestoverschotten in Vlaanderen. Deze problematiek wordt echter in het mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten onderschat, waardoor de familiale bedrijven het grootste slachtoffer dreigen te worden van de erin voorgestelde oplossingen. Immers, in het mestdecreet worden alle gronden op dezelfde manier behandeld. Wij menen echter dat de uitrijtijden en de bemestingsnormen — deze laatste volgens het bodemtype — zouden moeten worden gediversifieerd.

Ik laat opmerken dat de regeling inzake de uitrijtijden van de mest inderdaad te weinig genuanceerd is en onvoldoende rekening houdt met landbouwtechnische en milieuhygiënische eisen. Vergeten wij niet dat de ammoniakvervluchtiging uit mest het grootst is bij hogere temperaturen, met andere woorden, overdag. In periodes waarin intensieve bemesting noodzakelijk is, dient de uurregeling van de verspreiding te worden aangepast.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Caubergs, u hebt toch de tekst van het mestdecreet gelezen? Deze is sedertdien aangepast! Ik heb de indruk dat uw berichtgeving een aantal maanden achter loopt!

De heer J. Caubergs : Mijnheer de Minister, het is best mogelijk dat het mestdecreet werd aangepast. Ik wil hier enkel het standpunt van het Vlaams Blok toelichten.

De mogelijkheid om de in het mestdecreet opgenomen bepalingen op korte termijn aan te passen, moet blijven bestaan zodat gemakkelijker op de seizoenwisselingen kan worden ingespeeld. Zo zou tijdens de winterperiode enkel een verbod van mestuitspreiding mogen gelden op niet bewerkte, bevroren en besneeuwde en overstromde gronden. Deze laatste kunnen immers niet worden aangewend voor de teelt. Tijdens de zomer zou het dan weer moeten mogelijk zijn de mest tot 24 uur 's nachts uit te spreiden aangezien er tijdens de avond ingevolge de afkoeling veel minder ammoniak vervluchtigt. Wel kan worden overwogen geen mest meer te spreiden op zaterdagen, zondagen en feestdagen.

Wij willen komen tot een efficiënt en werkbaar instrument van de landbouw. Steeds strengere en dwingender maatregelen maken de boeren nukkig en ressorteren niet het gewenste effect. Integendeel, de bedrijfszekerheid van vele familiale bedrijven wordt ernstig bedreigd, wat volledig haaks staat op de doelstellingen van het mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten. Vandaar dat wij volgende wijzigingen aan die teksten voorstellen, die ons inziens noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van een werkbaar mestdecreet en het behoud van de bedrijfszekerheid in de landbouw.

Ten eerste moet de geïmporteerde mest naar een mestverwerkingsbedrijf zodat de bemestingsdruk op onze gronden niet toeneemt. Ten tweede dringen wij aan op de invoering van een getrapte heffing gekoppeld aan mestopslag. Ten derde moet de differentiatie van de uitrijtijden worden overwogen. Aangezien boven-

Cauberghs

dien de stalmest humusverrijkend is en zeer doeltreffend tegen bodemerosie moeten, ten vierde, de bepalingen van het mestdecreet er niet op worden toegepast. Ten vijfde en ten slotte dringen wij aan op de opschorting van de aan de producenten opgelegde verplichtingen zolang de overheid zelf nog niet haar taak inzake de mestoverschotten volledig op zich kan nemen.

Het Vlaams Blok wenst dat de basis-milieukwaliteit wordt geëerbiedigd en derhalve de bestemming van de gewestplannen gerespecteerd. De storm van APA's en BPA's ingediend door iedere gemeente, hebben uiteindelijk tot doel nog verder landbouwgrond in te palmen, met alle gevolgen vandie voor onze land- en tuinbouw en niet in het minst voor het mestdecreet. Immers, door het jaarlijks inpikken van duizenden hectaren landbouwareaal worden met een gelijk veebestand de heffingen hoger.

Onze land- en tuinbouwers staan reeds jaren in voor het behoud en het onderhoud van het grootste deel van de open ruimte in Vlaanderen, waarvan zij de gebruikers zijn. Vele van de huidige problemen vinden hun oorzaak in het ontbreken van een ernstig ordeningsbeleid inzake de agrarische ruimte. Het wettelijke instrumentarium inzake ruimtelijke ordening lijkt vandaag meer een waarborg te zijn voor de verdere aantasting van het landbouwgebied dan voor de effectieve bescherming ervan. Wij moeten immers vaststellen dat er nog steeds te veel landbouwgrond verloren gaat. Aan dit beleid van afbraak van de agrarische ruimte moet een einde worden gemaakt. Een verdere aantasting van het landbouwareaal betekent dat men de landbouw zelf op het spel zet. **(Applaus bij het VB)**

De Voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, namens

Agalev wens ik vooreerst de twee verslaggevers, de heren Brouns en Timmermans, te danken voor hun uitstekend werk.

Mijnheer de Minister, ik zal mij beperken tot het formuleren van enkele opmerkingen aangaande uw beleidsbrief omdat deze nota in sterke mate bepalend zal zijn voor het leefmilieubeleid in de nabije toekomst.

Eerst zal ik een aantal globale bedenkingen maken. Het viel mij op dat in uw beleidsnota weinig concrete kwaliteitsdoelstellingen worden geformuleerd in verband met de diverse aspecten van het leefmilieu. Nergens wordt bepaald welke milieukwaliteit u wil bereiken en binnen welke termijn. Hoe proper moet het water zijn, hoe zuiver moet de lucht zijn, met hoeveel moet de afvalberg verminderen en tegen wanneer ? Dat zou nochtans het vertrekpunt moeten zijn van elk milieuplan, om nadien uit te maken welke maatregelen nodig zijn om die kwaliteitsdoelstellingen te bereiken. Aangezien u in uw beleidsbrief niets belooft, kan er op geen enkel ogenblik een toetsing worden verricht. Dat is toch uiterst merkwaardig. Men zou immers kunnen denken dat het, na het lijvig MINA-plan, mogelijk moet zijn minstens enkele concrete engagementen aan te gaan. Dit betekent ook — zo interpreteer ik het althans — dat blijkbaar zal worden verdergewerkt zoals voorheen. Hiermee bedoel ik dat de doelstellingen zullen worden aangepast, zowel aan de omstandigheden als aan de mogelijkheden van de bedrijfssectoren.

Wat mij ook ontgoochelt is dat de Minister opnieuw uitgaat van het klassiek sectorieel beleid, in die zin dat alles weer mooi op een rijtje staat : lucht, water, afval, natuur, bodem... Na jaren denken en schrijven over milieubeleid en milieubeleidsplannen moest men toch weten dat het oplossen van de problemen per vakje weinig resultaten geeft. De lozing van zwartelijststoffen in het water, de emissie van koolwaterstoffen en het echte probleemafval staan immers niet los van mekaar. De ge-

meenschappelijke oorzaken zijn bekend en zijn terug te brengen tot een aantal probleemsectoren. In feite moeten deze sectoren in de eerste plaats de doelgroepen van uw beleid zijn. In de nota van de Minister staat wel vermeld dat de luchtkwaliteit zal worden gemeten, dat zal worden gestreefd naar de vermindering van lozing in de rivieren en dat de afvalberg moet verminderen, maar nergens vond ik een interpretatie daarvan naar de chemische industrie, de metaalindustrie, de energieproducenten of naar de mobiliteit toe.

Mijnheer de Minister, uw stilzwijgen ten opzichte van de PVC-problematiek verwondert mij ook. Al maanden voert de milieubeweging campagnes om het gebruik en de productie van PVC af te bouwen. Bovendien wordt de hele chloorindustrie in vraag gesteld. Toch zal uw beleid zich blijkbaar beperken tot het terugwinnen van PVC-verpakkingsmateriaal, waardoor het probleem enkel wordt verschoven. Dat is volgens mij een typevoorbeeld van een niet duurzame oplossing voor een belangrijk milieuprobleem. Er moet minstens een aanzet worden gegeven om, in overleg met de nationale instanties, deze industrietak om te bouwen.

Mijnheer de Minister, ik vind uw beleidsbrief dus vrij ontgoochelend vermits hij geen duidelijke uitspraken inhoudt aangaande de belangrijke vervuulende sectoren. Dat heeft uiteraard te maken met het feit dat men er in Vlaanderen niet in slaagt een geïntegreerd milieubeleid te voeren. Wel wens ik te benadrukken dat geïntegreerd voor mij wat anders betekent dan integraal. In die zin is uw beleidsbrief perfect vergelijkbaar met het MINA-plan. Het gaat om een éénmansinitiatief en de overige leden van de Executieve doen alsof hun neus bloedt. Het ideaal zou zijn dat deze nota een volledig hoofdstuk zou bevatten over duurzame economische ontwikkeling en energie, van de hand van de Voorzitter van de Executieve, met toevoeging van duidelijke concrete engagementen. Er zou ook een volledig hoofdstuk over mobiliteit en ruimtelijke ordening in

Dua

moeten worden opgenomen, telkens van de hand van de verantwoordelijke Ministers. De bevoegde Ministers zouden moeten trachten gezamenlijk, binnen de diverse departementen de basisdoelstellingen van ons milieubeleid te realiseren. Dat was ter zake spijtig genoeg niet het geval. De Minister slaagt er zelfs niet in deze basisdoelstelling te realiseren binnen zijn eigen bevoegdheidspakket. Mijnheer de Minister, u bent tevens verantwoordelijk voor de huisvesting. Het zou bijvoorbeeld getuigen van een geïntegreerde visie indien u de milieubezwaren tegen PVC ook zou opnemen in uw huisvestingsbeleid.

Waarom geen verbod op het gebruik van PVC, wat vaak voor ramen wordt gebruikt, voor de bouw van sociale woningen? Dit zou een eerste stap zijn en in ieder geval zou dit een belangrijke voorbeeldfunctie hebben ten opzichte van de publieke opinie. U bevindt zich in de ideale situatie om dergelijke maatregelen te treffen. Hier kunt u zich niet verschuilen achter de bewering dat dit buiten uw bevoegdheid valt.

In uw inleiding bent u uitgebreid ingegaan op de milieubeleidsplanning op decretaal basis. In feite is dit een zeer goed voorstel. Toch wil ik Aviel Verbruggen citeren — die trouwens een inspiratiebron is geweest — : . . . dat een gefundeerde milieubeleidsplanning maar kan slagen wanneer dit wordt toevertrouwd aan een onafhankelijke instelling, die dit volwaardig kan uitwerken en daarvoor ook het budget moet krijgen.

U voorziet de opmaak van allerlei plannen, milieurapporten en -programma's. Mijn vraag is wie daarmee belast zal zijn? Wordt dit toevertrouwd aan een aantal milieu-ambtenaren die, vlug vlug, samen met hun andere werk een dik boek moeten schrijven, zoals dit ook gebeurde met het MINA-plan en ook met deze beleidsbrief? Betekent dit dat eens te meer aan een bevriende universitaire dienst een aantal contracten zal worden aangeboden, zoals dit ook in het verleden is gebeurd, om dan een ko-

pij te maken van wat vroeger in het MINA-plan werd geschreven.

De milieubeleidsplanning die u zo mooi in uw inleiding beschrijft — ik ben het ermee eens dat wij die dringend nodig hebben — heeft alleen maar kans op slagen indien er in Vlaanderen een volwaardig en onafhankelijk milieu-instituut komt — zoals dit ook in het buitenland het geval is — dat instaat én voor alle inventarisaties en voor het formuleren van de noodzakelijke maatregelen én voor de permanente opvolging van de realisaties van de kwaliteitsdoelstellingen.

Bijgevolg vrees ik dat, indien aan deze voorwaarden niet wordt voldaan, de ganse opzet bij voorbaat een verloren zaak is.

Thans kom ik tot het hoofdstuk afval. Zoals in alle vorige milieuplannen wordt er veel gesproken over afvalpreventie, maar de concrete acties zijn in eerste instantie gericht op inzameling, recyclage en verwijdering. Ter zake wordt er geen enkel streefdoel vooropgesteld. Wat wenst u te bereiken inzake afvalreductie? Voor welke datum? Over dit alles wordt niets gezegd. Welk preventiebeleid zal worden gevoerd voor het giftige probleemafval, zoals asbest, metaalslib, PVC en dergelijke? Ook daarover wordt in alle talen gezwegen.

Het afvalbeleid blijft dus gericht op het beheersen van de afvalstromen, waarbij blijkbaar eens te meer nieuwe organisatiestructuren zullen worden opgericht, met name de VLAR, de reststoffenbeurs, die zullen instaan voor het inzamelen, het sorteren en vooral voor het commercialiseren van het afval.

Ik vrees echter — en op dat vlak hadden wij in de Commissie een discussie — dat daardoor opnieuw een economisch systeem in werking zal worden gesteld, dat zichzelf zal proberen in stand te houden — er zal wellicht veel geld mee gemoeid zijn — en waarbij niemand er uiteindelijk nog belang bij heeft dat de situatie verandert en dat de afvalberg vermindert. Integendeel, dergelijke constructie zal uw preventiebeleid ernstig hypo-

thekeren. Met zulke constructies bevestigt u de stelling die u hebt verwoord in de Vrije Tribune die gisteren in de pers is verschenen, met name dat het milieu een miljardenbusiness wordt. Ik voeg er nog aan toe dat die ook alle belang heeft bij het bestendigen van de huidige situatie.

Uw visie op afvalverbranding is voor mij onduidelijk: enerzijds kondigt u een moratorium aan op de verbrandingscapaciteit, maar anderzijds stelt u dat bijkomende initiatieven inzake afvalverbranding kunnen worden genomen indien blijkt dat voor de secundaire grondstoffen onvoldoende afzetmogelijkheden worden gevonden. Dit hebt u in uw nota gesteld.

Mijns inziens komt het erop neer dat er nieuwe verbrandingsovens zullen komen, zeker als er wordt overgegaan tot de sluiting van een aantal andere. U zwijgt ook zeer zedig over het toenemend aantal eigen verbrandingsovens van bedrijven. In de Commissie hebt u op vragen daaromtrent een zeer onduidelijk antwoord gegeven. Deze verbrandingsovens veroorzaken nochtans ter plaatse grote milieuhinder.

Officieel wordt op dit ogenblik 57.000 ton bedrijfsafval van 669 bedrijven in privé-ovens verbrand. Ik vermoed dat in de realiteit die cijfers nog veel hoger liggen. De controle op de input en uitstoot van deze ovens is zeer beperkt, zonet onbestaande. Ik vraag mij af welk beleid u ter zake voert want daarover vind ik geen concrete gegevens. Zal men vergunningen blijven toekennen aan dergelijke privé-verbrandingsinstallaties? Geldt het moratorium ook voor deze installaties? Hoe frequent zullen de emissies worden gemeten? Wat is bekend over de uitstoot van dioxine, van benzofuranen en andere giftige pollutanten? Op al deze vragen heb ik geen antwoord gekregen. Ik heb de indruk dat de Minister in een grote diplomatieke boog om deze problematiek heen gaat.

Inzake de stortproblematiek sta ik even stil bij het specifieke dossier van het stort in de kanaalzone, een dossier dat u binnenkort zal worden

Dua

voorgeschied. Het gaat hier om een project waarbij in de enige landelijke zone in de kanaalzone, de Moervaart, een klasse 1-stort zal worden aangelegd met een oppervlakte van 31 hectare, een stortcapaciteit van 3,3 miljoen ton industrieel afval en een storthoogte van 18 meter. U moet zich dat eens visueel voorstellen. Voor de Minister moet dit stort er blijkbaar per se komen, althans zo staat het in de beleidsbrief. De bestendige deputatie heeft onlangs een exploitatievergunning verleend voor een periode van 10 jaar. Toch hebben verschillende van uw diensten een ongunstig advies verstrekt, OVAM haalde als redenen aan dat er onvoldoende garanties zijn voor de hydrogeologische veiligheid, er is geen voorverwerking van afval zoals bepaald in het afvalstoffenplan, het betreft een louter privé-initiatief van een bouwmaatschappij — er is dus geen overheidscontrole —, er zijn onvoldoende garanties tegen het doorsijpelen van giftige stoffen, er zouden stoffen kunnen aanvaard worden waarvoor het stort niet is uitgerust; ik citeer een aantal elementen die in het advies van OVAM voorkomen. Het betreft hier dus een zeer slecht dossier en het advies van uw eigen dienst is vernietigend. Ondertussen heb ik uit informele bron vernomen dat het bedrijf zelf niet over de nodige know how beschikt om een dergelijk initiatief op te starten.

Er is meer. Ook de gezondheidsinspectie heeft vanuit medisch oogpunt een ongunstig advies uitgebracht, onder meer omdat een aantal woningen in de omgeving afhankelijk zijn van putwater en er een risico bestaat voor de vergiftiging van het bodemwater. Daarnaast wijst deze dienst op de mogelijke verspreiding van giftig stof, op geurhinder, geluidsoverlast en dies meer.

Ook het bestuur Ruimtelijke Ordening heeft een ongunstig advies gegeven omwille van de onverenigbaarheid met het gewestplan.

Via de stad Gent werd ook advies gevraagd aan een aantal wetenschap-

pers zoals het Laboratorium voor Toxicologie van de RUG. Hier werd vastgesteld dat de individuele toxiciteit van de stoffen die zullen worden gestort zwaar werd onderschat en dat geen rekening werd gehouden met mogelijke interacties tussen de toxische componenten.

In dit licht bekeken is het verwonderlijk dat de bestendige deputatie dit dossier heeft goedgekeurd. Ondanks een hele reeks negatieve adviezen van diensten waarvan ik altijd heb gedacht dat zij zeer competent zijn, werd de vergunning toegekend. Opmerkelijk is dat geen enkele van deze overheidsdiensten opschortend beroep heeft aangetekend tegen de beslissing van de bestendige deputatie, wat zeer eigenaardig is. Ik vermoed dat de druk in dit dossier zeer groot is. Maar de bevolking heeft wel geprotesteerd. Er werden 255 bezwaarschriften ingediend. Ik moet u allicht niet zeggen dat na de beslissing van de bestendige deputatie het vertrouwen van de bevolking in de overheid volledig verloren is gegaan.

Er wordt veel gesproken over 24 november. U spreekt trouwens zelf over het signaal van de burger bij de inleiding van uw beleidsbrief. In dit dossier hebben de burgers van de kanaalzone inderdaad een signaal gegeven. Vóór 20 augustus moet u een definitieve beslissing nemen. Het wordt voor u de volgende testcase, na Prayon Rupel. Ik kan u reeds melden dat de temperatuur in de kanaalzone stijgt.

Ik vrees dat de mensen het werkelijk beu zijn dat er niet naar hen wordt geluisterd. Iedereen spreekt wel over duurzame ontwikkeling en over leefmilieu, maar de leefmilieu-ellende duurt voort.

Tot slot wil ik nog even ingaan op het hoofdstuk natuurbehoud en bosbouw. Zoals u wellicht weet, mijnheer de Minister, wordt het Europese landbouwbeleid op dit ogenblik volledig hervormd; onlangs werd er een voorlopig akkoord bereikt waarin onvoorwaardelijk wordt geopteerd voor de verderzetting van intensieve landbouw. Dit is allesbehalve een goede

zaak voor het leefmilieu. Toch wordt er in een aantal begeleidende steunmaatregelen voorzien, die de bebossing en het ecologisch gebruik van landbouwgronden stimuleren.

Mijnheer de Minister, in uw nota stelt u een streefdoel voor de bebossing van 20 ten honderd in Vlaanderen voorop. Ik ben zeer gelukkig met dit ongelooflijk ambitieus project. Ik wens er u overigens veel succes mee. Ik denk echter dat u veel moeite zal moeten doen om de nodige gronden te vinden, maar de Europese begeleidingsmaatregelen vormen worden misschien een interessante denkpiste.

Bij mijn interpellatie daarover heeft de nationale Minister mij zeer duidelijk laten verstaan dat hij maar matig geïnteresseerd is in dit aspect van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en dat de financiering ervan alleszins een zaak is voor het Gewest. Ik betreur dat dit niet ruimer aan bod komt in uw beleidsnota, mijnheer de Minister. U raakt het probleem even aan in het hoofdstuk landinrichting. Aangezien hier mogelijkheden bestaan voor bosuitbreiding en natuurbehoud, zou ik willen vragen hoe het Vlaamse Gewest deze mogelijkheden zal benutten en of er voldoende kredieten zullen worden vrijgemaakt.

De bebossing van landbouwgronden vergt een aanpassing van het bosbouwdecreet teneinde tot betoelaging te kunnen overgaan. Ik heb een voorstel van decreet ter zake ingediend. Ik hoop dat we daarover binnenkort in de Commissie Leefmilieu grondig van gedachten kunnen wisselen.

Mijnheer de Minister, om af te ronden wens ik mijn ontgoocheling uit te drukken over uw dubbelzinnige houding inzake vogelvangst. U spreekt voorzichtig over de geleidelijke afbouw van de bevoorrading van kooivogels. Sedert jaren vragen natuurbeschermers de afschaffing van deze bijna barbaarse vrijetijdsbesteding. Het aantal vogelvangsters in zuidelijk Oost-Vlaanderen is bijzonder groot en ik vrees dat de druk van de achterban heeft doorgewogen. Dit bewijst nog maar eens dat het schrij-

Dua

ven van dikke nota's gemakkelijker is dan het nemen van duurzame beslissingen.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Timmermans.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de begroting Leefmilieu wordt gekenmerkt door een toename van de globale beleidsruimte. Er is meer geld beschikbaar voor het voeren van een milieubeleid door de verschuiving van middelen uit de algemene begroting naar de begroting van het MINA-fonds. Het aandeel voor het milieubeleid in de algemene begroting is gestegen met 3,4 ten honderd, maar de begroting van het MINA-fonds is met 13,9 ten honderd toegenomen.

De inkomsten van het MINA-fonds moeten nog altijd het preventief maar ook een groot gedeelte van het curatief milieubeleid dekken. Die inkomsten vloeien voort uit heffingen, vooral de waterheffingen. De begroting van het MINA-fonds is in evenwicht ; er is zelfs een positief saldo als alle inkomsten worden gerealiseerd. Daardoor neemt de algemene druk op de begroting af, wat in het licht van een zuinige begrotingspolitiek meegenomen is.

Mijnheer de Minister, zoals in de Commissie wens ik ook hier enkele vragen te stellen, meer bepaald over de parlementaire controle ten opzichte van dat MINA-fonds. Collega's die vóór mij het woord hebben genomen beweerden dat u inderdaad uw toezegging waarmaakt. Gisteren kregen wij trouwens een uitvoerige nota van de Vlaamse Milieumaatschappij over de werking van het MINA-fonds. Dat is een eerste aanzet om niet alleen de controle achteraf mogelijk te maken maar eveneens, samen met afgevaardigden van het Rekenhof, de Inspectie van Financiën en de Vlaamse Milieumaatschappij, vooraf de grote krachtlijnen van het beleid te kunnen bepalen. Momenteel konden wij slechts via interpellaties of parlementaire vragen reageren op wat

reeds gebeurd was. Mijnheer de Minister, ik denk dat een democratische controle noodzakelijk is. Uw initiatief kan ons alleen maar verheugen want op dit ogenblik is de begroting van het MINA-fonds geen staaltje van klaarheid. De omschrijving van sommige ontvangsten- en uitgavenposten is erg vaag. Zo merken wij op een bepaalde post dat de ontvangsten vorig jaar 0,6 miljard frank bedroegen daar waar voor dit jaar 3,6 miljard frank staat vermeld. Van waar komt dat verschil ? Een duidelijke controle lijkt mij dus aangewezen.

De dotatie van het MINA-fonds is bijna gehalveerd. Trouwens, op termijn moet het MINA-fonds zelfbedruipend worden.

De inning van de milieuheffingen verloopt blijkbaar niet zonder moeite. Het ergst is het gesteld met de mestheffingen waar men er niet toe is gekomen bepaalde voorzieningen en toezeggingen van uw voorganger te realiseren. Er is tevens het probleem van de afvalwaterheffing. Zullen de doelstellingen dienaangaande wel kunnen worden gerealiseerd ?

Mijnheer de Minister, tegenover de soms erg tegenvallende inkomsten uit heffingen staat ook de onzekerheid over de omvang van de kosten voor de nog te bouwen waterzuiveringsinfrastructuur. Tegelijkertijd groeit het verzet, voornamelijk vanuit de bedrijfswereeld, tegen de verhoging van de heffingen.

Mijnheer de Minister, ik moet niet verhehlen dat u hier, terecht, de vinger op de wonde legt. De pers maakte er de jongste dagen melding van dat men nu beseft waarom de heer De Feyter en het VEV zijn gaan stijgen bij het concreet uitvoeren van het principe de vervuiler betaalt. Het is duidelijk dat zij wisten waarover het ging toen u overging tot het in praktijk brengen van dit principe. Wij lezen immers nog dagelijks dat er misbruiken worden gepleegd. Er zijn nog steeds te hoge radiumlozingen in de Laak, waarover wij de komende dagen nog zullen discussiëren. Gisteren las ik nog het jaarrapport van de Vlaamse Milieumaatschappij,

die publiceert wat men zich in het bedrijfsleven nog altijd kan permitteren en gewag maakt van een aantal bedrijven — de namen doen er niet toe — die geregeld in het nieuws zijn gekomen.

Het verbaast mij hier vandaag van een lid van de CVP-meerderheid, de heer Van Looy, in zijn laatste zin te horen zeggen dat de Minister goede intenties heeft en dat de CVP de begroting zal goedkeuren, terwijl hij in zijn gehele betoog het beleid van de Minister, die slechts een paar maanden voor deze aangelegenheid bevoegd is, heeft afgebroken. De Minister heeft de begroting 1992 gecorrigeerd inzake de heffingen en heeft de afspraken van convenanten terugschroefd naar meer reële contracten met de bedrijven.

Mijnheer Van Looy, u moet maar durven. U breekt het beleid van de vorige Minister af en het beleid van de huidige Minister, die een aantal initiatieven neemt om de zaken te evalueren en er de nodige conclusies uit te trekken, maakt u met de grond gelijk. U zegt dat het moet gedaan zijn met mooie praatjes en plannen. De Minister neemt nu, als enige, zijn verantwoordelijkheid inzake het gipsstort van Prayon Rupel. Het is nooit gemakkelijk in een dergelijk dossier beslissingen te nemen, want men heeft altijd pro en contra. Het is dan al te gemakkelijk tegelijk warm en koud te blazen en uiteindelijk de kant te kiezen van degenen die het moeilijk hebben met de beslissing van de Minister.

De Voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer J. Van Looy : Mijnheer Timmermans, ik heb het gehad over een paar concrete punten, namelijk over het slib, over het natuurbeleid en over de waterheffingen. U moet niet alles wat ik daarbij heb verteld gaan uitsmeren over het geheel. Het ging over concrete punten die nu in de begroting en in het programmadecreet voorkomen.

De heer J. Timmermans : Ik zal onmiddellijk rechtzetten wat u zelf hebt

Timmermans

gezegd, mijnheer Van Looy. Naar aanleiding van de uitspraak van de Minister over het niet-verhogen van de verbrandingscapaciteit, waarover ook mevrouw Dua heeft gesproken, hebt u gezegd dat dit een staaltje is van beloften doen aan de bevolking, terwijl u er onderhuids voor pleit om de stortcapaciteit te verhogen. U weet zeer goed dat, als de Minister dergelijke maatregelen niet neemt, wij het afvalstoffenplan 1992-1995, dat u mede hebt goedgekeurd, nooit zullen kunnen realiseren. Dat plan zal dan inderdaad een loze belofte blijven, zelfs vanuit dit Parlement waar het nagenoeg eenparig werd goedgekeurd. Dat is de dubbelzinnigheid die er tot op heden is geweest en waarvoor de Minister heeft gezegd dat hij daar paal en perk zou aan stellen en de globale verbrandingscapaciteit niet verhogen.

Mevrouw Dua, in de Commissie werd inderdaad gesproken over vervangen terwijl bepaalde verbrandingsovens zullen worden gesloten omwille van de weinig ecologisch verantwoorde werking, maar dan op een wijze dat er op dat vlak minder problemen zouden zijn. De problemen zijn natuurlijk nooit helemaal uit te sluiten. De Minister zal daarop straks zelf wel antwoorden.

Het is dus duidelijk dat de echte vervuilers eerst moeten worden aangepakt. Uit het rapport zijn de landbouwsector en de nijverheid de grote vervuilers gebleken. Het is dus goed eens aan de bevolking te zeggen waarover het gaat, dat men in die sectoren eindelijk de verantwoordelijkheid moet nemen en dat men dus voor de vervuiling zal moeten betalen en mee bijdragen om preventief te werken.

Wij moeten een geïntegreerd beleid voeren. Hoe kunnen wij echter stellen dat wij een zicht hebben op heel de problematiek ? Hier worden geen beloften meer gedaan inzake concrete doelstellingen tegen een bepaalde termijn.

Behoudens het afvalstoffenplan

1992-1995 dat vastligt, was het al te gemakkelijk om te zeggen dat tegen 1995, dankzij Aquafin, de waterkwaliteitsdoelstelling zal worden bereikt. Wij weten vandaag dat, indien wij de volledige kring niet kunnen sluiten, door de aanleg van gemeentelijke rioleringen, de reeds gerealiseerde waterzuiveringsinfrastructuur slechts een beperkt rendement heeft en wij de doelstelling niet zullen bereiken. Men spreekt nu al van 2005 om bepaalde waterkwaliteitsdoelstellingen te bereiken.

Het is dus nonsens om hier op die wijze de Minister te komen aanvallen over zaken die hij zeker niet heeft vooropgesteld.

Mijnheer Geysels, u weet dat ik inzake Aquafin namens de SP steeds gereserveerd heb gereageerd in verband met de oplossing die via Aquafin is voorgesteld.

De heer J. Geysels : U hebt dit toch goedgekeurd.

De heer J. Timmermans : Ik heb dat inderdaad gedaan en wij blijven daarvoor onze verantwoordelijkheid nemen. Wij hebben vastgesteld dat er op het vlak van de waterzuiveringsinfrastructuur nog heel veel te doen was, dat de overheidsmiddelen daartoe te beperkt waren en dat men via die holding en die maatschappij belangrijke financiële middelen kon inbrengen om daaraan een oplossing te geven.

Wij hebben dan wel het democratisch deficit aangetoond en gezegd dat de parlementaire controle ter zake moest worden geherwaardeerd en effectief waargemaakt. Het is trouwens dan dat die bijlage aan het contract is gekomen. Ik meen dat de Minister, in de situatie waarin hij zich nu bevindt, samen met zijn kabinetsmedewerkers al het mogelijke doet om de negatieve aspecten in die overeenkomst met Aquafin bij te sturen.

De heer J. Geysels : Hoe gaat u dat doen ?

De heer J. Timmermans : De Minister zal ongetwijfeld uitweiden, ten

eerste, over de kostprijs van de infrastructuur ; ten tweede, over de controle die moet worden ingebouwd ; ten derde, over het rollend meerjarenprogramma. Ook de Vlaamse Raad wil in dit verband meer inspraak hebben. Een negatief aspect was evenwel dat Minister Kelchtermans op zijn laatste dag als Minister van Leefmilieu nog vlug het Programma-93 heeft goedgekeurd, wel wetende dat het in de bedoeling lag tot een nieuw bekkenbeleid te komen.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Ik wens een informatieve vraag te stellen in verband met Aquafin. Pleit u, zoals wij trouwens, voor een aanpassing van het contract tussen het Vlaamse Gewest en Aquafin ? Is dit de conclusie die ik uit uw verhaal mag trekken ? Of blijft u vager ?

De heer J. Timmermans : Neen, ik blijf niet vager. Volgens de feiten die zich nu voordoen is inderdaad een bijsturing van het contract noodzakelijk. Deze zaak moet uiteraard juridisch worden bekeken. Nochtans, om een contract dat tussen twee partijen werd gesloten, te wijzigen, moeten beide partijen akkoord zijn. De vraag is of, ten eerste, de mogelijkheid nog bestaat om eventueel bijsturingen te doen ; ten tweede, op het terrein zelf wordt vanuit het kabinet reeds heel wat bijgestuurd ingevolge de ervaringen van de laatste maanden.

De heer J. Geysels : U pleit ervoor vanuit uw fractie dat de mogelijkheden worden onderzocht om het contract bij te sturen omdat het, zeker in zijn uitvoering, niet klopt. Mag ik dus uw woorden op die manier interpreteren ?

De heer J. Timmermans : Inderdaad, ik ben er voorstander van dat alle hiaten in het contract die nu aan de oppervlakte komen in de mate van het mogelijke worden hersteld.

Mijnheer de Minister, de grote verdienste van deze begroting is dat dui-

Timmermans

delijke herschikkingen werden doorgevoerd en middelen vrijgemaakt voor belangrijke en ook noodzakelijke maatregelen, onder meer voor een degelijke werking van de milieu-administratie en zeker van de milieu-inspectie. Zij krijgen nu meer middelen om hun taak uit te voeren. Globaal wordt nu 188,2 miljoen frank ingeschreven of een vermenigvuldiging met vier ten opzichte van het werkingskrediet van 1991. Mijn collega, de heer Landuyt, zal straks namens de SP-fractie meer uitgebreid ingaan op het handhavingsbeleid en het vergunningenbeleid, wat in de eerste plaats noodzakelijk is om een degelijk milieubeleid te realiseren.

De Minister deinst er niet voor terug de uitgaven die het milieu eerder schaden dan ten goede komen, drastisch te verminderen. In dit verband verwijst ik onder meer naar de ruilverkaveling, de onderhoudswerken aan waterlopen die inderdaad niet steeds op een ecologisch verantwoorde wijze worden uitgevoerd.

Ook de exploitatiemiddelen van de Vlaamse Milieumaatschappij worden aanzienlijk vermeerderd. Ik ben er ook steeds voorstander van geweest om de waterzuiveringsmaatschappij als onderdeel te behouden. Het is duidelijk dat wij de eigen know how in stand moeten houden teneinde Aquafin te kunnen controleren en begeleiden. Het zou een positieve zaak zijn indien de Vlaamse Milieumaatschappij dit maximaal zou kunnen waar maken. Een eerste bewijs hiervan is dat eindelijk een inventaris wordt opgemaakt van de bestaande waterverontreiniging. De lozingspunten worden nu in kaart gebracht. Dit is een noodzakelijk werk dat moet worden uitgevoerd om tot een effectief waterzuiveringsbeleid te komen.

Thans kom ik tot het punt over de heffingstelsels, dat door collega Van Looy werd naar voren gebracht. Deze stelsels werden in belangrijke mate verbeterd.

Het spreekt vanzelf dat de opbrengsten van de waterheffingen toene-

men, in de eerste plaats ten koste van het bedrijfsleven. Bij het lezen van het jaarverslag van de VMN stellen wij vast dat de burger verder zijn aandeel betaalt, wat ook noodzakelijk is teneinde hem milieubewustheid bij te brengen.

Bij de milieuheffingen dient het sociaal correctief behouden te blijven. Trouwens, wij verheugen ons erover dat de Minister in het kader van de begroting 1993 heeft toegezegd dat, op basis van een rapport van OVAM, de problematiek van de heffingen in het algemeen zal worden onderzocht en dat op het vlak van de sectoren op een meer afdoende wijze zal worden ingegrepen. De discussie waarmee collega Van Looy is begonnen zal opnieuw aan bod komen. Zowel de Minister als de Voorzitter van de Commissie, de heer Capoen, zijn bereid dit probleem te bespreken bij de behandeling van de begroting 1993 vooraleer wij ons definitief uitspreken.

Over de mestheffing werd reeds uitvoerig gediscussieerd. Door het invoeren van een getrapt systeem, dat nog moet worden verfijnd, zullen vooral de echte vervuilers worden getroffen.

Het blijft een open vraag of wij inzake de heffingen met dat instrument werkelijk onze eerste en voornaamste doelstelling zullen bereiken. Dat zou toch een zo groot mogelijke impact op het beleid dienen te hebben. Bovendien kan daardoor bij de productie preventief worden opgetreden. Wanneer zal worden vastgesteld hoe kostelijk het allemaal wordt, zal men zich wel beraden over andere produktiewijzen.

Mijnheer de Minister, geachte collega's, zelfs indien wij met dit bekkenbeleid slagen moeten wij voor ogen houden dat alle investeringen die ter zake werden gedaan nooit renderend zullen zijn.

Op het vlak van de gemeenten blijven de inspanningen op dit moment grotendeels nog achterwege. Aangezien slechts 20 ten honderd van het afvalwater voortkomend van huis-

houdelijke vervuiling op de reeds gerealiseerde waterzuiveringsinfrastructuur is aangesloten, zullen wij de komende jaren samen met de gemeentebesturen een inspanning moeten doen om het circuit te vervolledigen. Immers, wij moeten ernaar streven dat alle huishoudelijk afvalwater via prioritaire leidingen in de collectoren van de waterzuiveringsstations terechtkomt.

Wij moeten bepaalde maatregelen nemen om voor de gemeente een financiële stimulans in te bouwen. Ook dit is een opdracht om samen met de Minister in de Commissie uit te voeren.

Ik kom nu tot het bekkenbeleid. Iedereen spreekt altijd een beetje voor zijn eigen regio. Ik wil dan ook even wijzen op het zeer vervuilde Denderbekken. In de pers werden uitgebreid de inspanningen aangekondigd die het Waalse Gewest doet en zal doen om afvalwater op te vangen en te zuiveren. Het is duidelijk dat de bekkencomités aan herwaardering toe zijn en dat zij een statuut moeten krijgen. Voor de Dender moeten wij gecoördineerde inspanningen leveren. Ook aan de industriële vervuiling van de bedrijven die langs de Dender zijn gevestigd, moet paal en perk worden gesteld. Eveneens moeten inspanningen worden gedaan om na 1995 hogere kwaliteitsdoelstellingen te realiseren. Er werd immers nagenoeg eenparig een resolutie goedgekeurd die bepaalt dat de waterkwaliteit van de Dender moet worden verhoogd van basiskwaliteit naar viswaterkwaliteit. Ook de financiële consequenties van dit alles moeten worden nagegaan. Ik pleit er dus voor hiervan dringend werk te maken.

Ten slotte snijd ik nog even een algemeen probleem van het milieu aan. Ik heb net een voorstel van decreet opgesteld dat een algemeen verbod inhoudt op grote publiciteitspanelen langs gewestwegen. U weet dat daarvoor nog altijd een nationale wetgeving van kracht is. Deze bepaalt dat een vergunning moet worden aangevraagd om deze schreeuwerige en lelijke borden langs gewestwegen te mogen plaatsen. Deze vergunning wordt echter zelden aangevraagd.

Timmermans

Gemeentebesturen reageren toch niet of maken wel een proces-verbaal op, maar daaraan wordt dan geen gevolg gegeven. Het is mijn bedoeling hierin verandering te brengen. Ik heb de wetteksten die in de verschillende Europese landen op dit gebied van kracht zijn, opgevraagd. Zo heb ik onder meer de tekst van Spanje, waar een duidelijk en absoluut verbod voor publiciteitspanelen buiten de bebouwde kom van kracht is.

Ik denk dat dit noodzakelijk is. Andere instanties hebben trouwens naar aanleiding van de verklaring van Minister Kelchtermans gewezen op de milieuvervuiling die dit zal teweegbrengen. Ik zal daar later dieper op ingaan.

Mijnheer de Minister, de SP-fractie reageert daarop heel gereserveerd. Wij zullen een voorstel van decreet indienen waarin het algemeen verbod wordt omschreven. Het loont werkelijk de moeite niet om voor een paar miljoenen een milieu-inbreuk te organiseren.

Wij staan resoluut achter uw beleid, mijnheer de Minister. U neemt uw verantwoordelijkheid en u maakt realistische plannen. Ik hoop dat u voor deze heel moeilijke taak steeds op de nodige medewerking van de leden van de Vlaamse Raad kunt rekenen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Vermits de heer Goossens niet aanwezig is, wordt hij van de sprekerslijst geschrapt. Het woord is aan de heer Landuyt.

De heer R. Landuyt (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, zoals de heer Timmermans aankondigde zal ik het enkel hebben over de handhaving van het milieurecht.

Wanneer wij onze bezorgdheid uiten over de naleving van het milieurecht, dan moeten wij kijken naar de duidelijkheid ervan, hoe het toezicht en de controle is geregeld en hoe de sancties kunnen worden toegepast.

Inzake de duidelijkheid van het milieurecht moet ik voortdurend den-

ken aan mijn studententijd ; dat is niet zo lang geleden. Wij maakten ons zorgen over het sociaal zekerheidsrecht, dat heel ingewikkeld was en nog is. Het sociaal zekerheidsrecht is zeer ingewikkeld en bevat bijvoorbeeld, zoals het milieurecht, enorm veel afkortingen van diverse instellingen. Dit levert veel problemen op voor de studenten. Er was evenwel de Commissie-Dilemans die alles mooi op een rijtje had geplaatst en uitlegde op welke wijze een duidelijk rechtssysteem met dezelfde doelstellingen kon worden bereikt.

De praktijk heeft echter ondertussen uitgewezen dat er van dit project niets tot stand is gekomen. Mijn persoonlijke praktijk heeft mij evenwel toegelaten de achterpoortjes van een dergelijk ingewikkeld rechtssysteem te ontdekken ten behoeve van privé-cliënteel.

Inzake sociale zekerheid moet worden toegegeven dat de rechters blijkbaar strenger optreden tegen sociale vermindering dan tegen fiscale ontwijing.

Hetzelfde fenomeen kan zich voordoen met een jongere rechtstak, meer bepaald met het milieurecht. Wij kunnen in dit verband ook aan de studenten meedelen dat er een Commissie-Boeken is die alles op een rijtje heeft gezet. Er worden studiedagen nopens milieurecht ingericht. De ondernemerswereld richt consultatiekantoren op en advocaten specialiseren zich in de boeiende rechtstak : milieurecht. Deze rechtstak is boeiend in die zin dat hij wellicht aanleiding kan geven tot een drukke praktijk.

Tijdens de commissiebesprekingen heeft de Minister gezegd dat hij weet hoe frustrerend het voor wetenschappers kan zijn om intellectueel werk te leveren dat in de praktijk niet wordt gevolgd. Hij kondigde aan effectief zijn schouders te plaatsen onder ieder project dat door de Commissie-Boeken wordt voorgesteld. Dit stelt ons gerust.

Handhaving van het recht heeft echter nog meer te maken met wat wij doen met het toezicht en dat kost wel

geld. Het is intriëstig dat wij in de beleidsbrief lezen dat er in sommige buitendiensten een enorm gebrek heerst aan elementaire uitrusting zoals dienstwagens, monsternameapparatuur en informatica. De beleidsbrief geeft ook toe dat de milieu-inspectie, waar het toch allemaal om draait, onderbemand is. Er is blijkbaar ook geen ruimte om het kader in de toekomst op te vullen tot 120 mensen, want de beleidsbrief gaat nog steeds uit van de huidige personeelssterkte van 99. Het zal dus ook geen nieuws zijn dat ik vertel dat er in West-Vlaanderen geen 20 op 25 mensen op deze dienst werken, zoals de beleidsbrief vermeldt, maar slechts 19. In Brugge kunnen de dossiers van de milieu-inspectie niet worden geklasseerd, omdat er nog steeds geen klasseerkasten voorhanden zijn. Daar is al evenmin faxapparatuur aanwezig. Wel zijn er 4 Renaults in leasing ter beschikking gesteld, maar die kunnen dan weer niet de enkele monsternameapparaten die de dienst heeft, vervoeren.

Minister N. De Batselier : Dat is dan toch voor rekening van de inspecteur-generaal die verantwoordelijk is voor de aankoop van deze Renaults.

De heer R. Landuyt : Mijn informatie komt helemaal niet van de inspecteur-generaal maar van de mensen ter plaatse, die met de pas ter beschikking gestelde apparatuur tsjollen, omdat zij ze niet in de nieuwe wagens geplaatst krijgen. Zij zoeken uit hoe zij de zetels van deze Renaults kunnen platleggen om de beloofde nieuwe apparatuur toch te kunnen vervoeren. In de beleidsbrief wordt gezegd dat er misschien wat schort aan de motivatie van het personeel van de lagere niveaus. Als men dan ziet met welke middelen deze mensen moeten werken en hoe gemotiveerd zij in de praktijk bezig zijn, dan moet het voor hen toch bijzonder pijnlijk zijn om zoiets in de beleidsbrief te lezen. Op het vlak van de informatica bijvoorbeeld is er een Macintosh bestuurd systeem aanwezig dat is overgekomen van de Vlaamse Milieumaatschappij. Dat netwerk is door deze sterk gemotiveerde ambtenaren zelf opgesteld en zij krijgen nu van de andere kant van

Landuyt

het land drie MS-DOS bestuurd machines ter beschikking gesteld. Zij kunnen de volgende drie jaar dus opnieuw aan het werk om het door hen zelf uitgewerkte informatiesysteem te herwerken. Deze voorbeelden zijn slechts illustraties van wat zich in West-Vlaanderen afspeelt in het domein van het toezicht. Zij tonen aan dat er zich heel wat materiële problemen stellen.

Waar geen materiële problemen zouden mogen rijzen is op het gebied van de strafsancities. De controle en het toezicht zijn dus al gebrekkig en de voorgestelde permanenties kunnen, eveneens wegens onderbemanning, allicht ook onvoldoende ondersteunend werk leveren aan het parket. Bovendien stellen wij echter vast dat een parketmagistraat uit Brugge, die veel mooi werk inzake vervolging van milieudelicten heeft geleverd, zoals zijn collega uit Antwerpen, werd weggepromoveerd, zij het in een betere richting dan zijn collega. En dan is er nog het erg frustrerende feit dat, zelfs wanneer een rechter in de motivatie van zijn vonnis stelt dat er streng moet worden opgetreden, de boete voor een bedrijfsverantwoordelijke die een milieudelict heeft begaan, slechts 30.000 frank bedraagt. Dat is dan ongeveer de prijs van 1 studiedag over milieurecht die voor dergelijke bedrijven wordt ingericht.

Met betrekking tot de rechtspraak zijn er twee problemen : enerzijds de veroordelingen met een kleine strafmaat en anderzijds de vrijspraak.

Wat de strafmaat betreft, kan men volgens de Commissie-Boeken op regionaal vlak ingrijpen en hoeft men niet te wachten op initiatieven van het nationaal niveau.

Men zou in een strafdecreet — in alle betekenissen van het woord — alle mogelijke sancties met betrekking tot het milieurecht kunnen vastleggen. Het is vervelend te moeten vaststellen dat een inbreuk op de waterzuivering nu slechts maximaal 5.000 frank boete voorziet — binnen twee maanden weliswaar niet meer maal 90 maar maal 100, dus een half miljoen

— terwijl een zuiveringsinstallatie vele miljoenen kan kosten. U begrijpt ook dat de bedrijven eerder kiezen voor het betalen van de boete.

Er doet zich ook een probleem voor op nationaal niveau. In de beleidsbrief is aangekondigd dat de Minister van Justitie een politiek initiatief zou nemen. Op nationaal niveau zouden alternatieve sancties moeten worden overwogen voor bedrijven, en niet voor de verantwoordelijke — die soms onvindbaar is — denken we maar aan het Petrochim-arrest. Ik hoop dat dit nieuwe politieke initiatief niet lang zal uitblijven zodat we, vanuit ons dubbel mandaat, kunnen meewerken aan een effectief milieurecht. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, naar verluidt hebben 283 Vlaamse gemeenten de milieu-overeenkomst met de Vlaamse Gemeenschap ondertekend. Daarmee hebben zij voor een periode van vijf jaar allerlei milieuverplichtingen op zich genomen, en heeft de Vlaamse Gemeenschap zich ertoe verbonden een totaal bedrag van 3,2 miljard frank ter beschikking te stellen van het gemeentelijk milieubeleid.

Mijnheer de Minister, dit opmerkelijk initiatief van uw voorganger lijkt dus een groot succes te worden. Mij bereiken echter steeds meer alarmerende berichten van de gemeentebesturen over de doenbaarheid en ook over de betaalbaarheid van al die verplichtingen. Blijkbaar hebben heel wat goedmenende gemeentebesturen, onder sterke tijdsdruk van de Minister, het convenant ondertekend zonder goed te beseffen waartoe zij zich verbonden. Zoals gewoonlijk maakt de administratie het allemaal nog veel ingewikkelder dan nodig is.

De milieu-overeenkomst met de Vlaamse gemeentebesturen lijdt aan dezelfde kwaal waaraan ook het vergunningenbeleid lijdt : alles is te haastig in elkaar gestoken, vandaar tal van onvolkomenheden, onvolle-

digheid, en ook een gebrek aan realisme. Daardoor dreigt eens te meer een goed initiatief in het honderd te lopen.

Een eerste belangrijke verplichting van de gemeentebesturen is de opmaak van een milieu-inventaris : een soort stand van zaken op milieugebied op het gemeentelijk grondgebied. Dit is verantwoord : vooraleer men een beleidsplan kan opmaken, moet men beschikken over een plan van de bestaande toestand. Maar wat van de gemeentebesturen ter zake gevraagd wordt, is wel zeer uitgebreid en bovendien moeilijk. De meeste gemeentebesturen zullen de gevraagde inventaris niet met eigen personeel kunnen opmaken, zelfs niet wanneer men rekening houdt met de door Aminoal voorgestelde fasering. Wordt het niet inventariseren-om-te-inventariseren en wordt de praktische bruikbaarheid niet uit het oog verloren ?

Als de gemeentebesturen in Vlaanderen deze inventaris inderdaad volgens het boekje uitvoeren, dan krijgt de Vlaamse overheid een schat aan reële milieu-informatie op haar tafel op voorwaarde echter dat die, evenals de jaarlijkse beleidsnota's volgens een eenvormig systeem worden opgesteld zodat ze algemeen bruikbaar worden. Aminoal zou daartoe een model uitwerken, maar dat is momenteel nog steeds niet ter beschikking. Had men dat alles niet moeten klaar maken vooraleer men de milieuconvenanten met de gemeentebesturen sloot ?

Een andere verplichting, uit te voeren binnen de 18 maanden, is de aanstelling van geschoold milieupersoneel of het aansluiten bij een intergemeentelijk deskundigenteam op kosten van de gemeentebesturen. Hier komen wij tot de kern van het probleem. Wil men op gemeentelijk vlak werkelijk een goed milieubeleid opstarten, dan is het duidelijk dat men eerst en vooral moet zorgen dat elke gemeente over een of meerdere milieu-ambtenaren van universitair niveau moet beschikken : mensen die de problematiek, die zeer ingewikkeld is, voldoende kennen. Het is immers zo dat zowel bij de burgemees-

Caudron

ters en de schepenen als bij het gros van het bestaande gemeentepersoneel de kennis van de milieuproblematiek, in al zijn verscheidenheid, eerder beperkt is. Door het ontbreken van kundige ambtenaren op dat gebied worden veel gemeenten een gemakkelijke prooi voor handige studiëbureaus die dan — voor veel geld — zorgen voor een standaard milieuraapport, dat nadien in de schuiven verdwijnt. De Vlaamse Regering heeft een miljard uitgegeven voor de fameuze milieuboxen, waar niemand om vroeg en die nu voor alles en nog wat worden gebruikt. Had men dat geld aangewend om bijvoorbeeld gedurende enkele jaren de gemeenten te helpen de kosten te dragen van een milieumambtenaar, dan zouden wij nu reeds heel wat verder staan met het opstarten van de milieu-overeenkomsten. Misschien kan de mogelijkheid van betoelaging van gemeentelijke milieumambtenaren alsnog gevonden worden binnen de beschikbare portefeuille door het bijsturen van allerlei verdeelsleutels en bedragen in het deel afvalverwerking ? First things first !

Een andere verplichting voor de gemeentebesturen is het opstarten, binnen de zes maanden, van een gemeentelijke milieuraad. Daarover wil ik het volgende voorstellen.

Ten eerste, vindt de Minister ook niet dat deze termijn, zoals ook andere termijnen in het milieuconvenant, nogal krap is bemeten ? Zou 12 maanden niet realistischer zijn voor het opstarten van de milieuraad en bijvoorbeeld einde 1993 voor het opstarten van de ophaling van het klein gevaarlijk afval, in plaats van einde 1992 ? De administratie schijnt niet altijd te beseffen wat zoiets aan voorbereidingen vraagt van de gemeentebesturen. Of wil men ze aanzetten tot overhaasting, wat een slechte gewoonte blijkt te worden in de Vlaamse Regering, met alle gevolgen van dien ?

Ten tweede, voor de samenstelling van een dergelijke milieuraad wordt aan de gemeenten in het milieuconvenant een zekere vrijheid gelaten.

Waar haalt Aminoal het om, in haar handleiding houdende uitvoering van het milieuconvenant een veel preciezere richtlijn op te leggen inzake de samenstelling van de gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur, een richtlijn die trouwens voor kritiek vatbaar is onder meer omdat op die manier de milieugroeperingen in de milieuraad worden geminoriseerd ?

Kan de Minister mij meedelen wie verantwoordelijk is voor deze dubieuze richtlijn en wie daarover advies heeft verleend ? Het zou me ook aangenaam zijn te vernemen welke tekst voor de gemeentebesturen bindend is : de tekst van artikel vijf in het milieuconvenant of de richtlijn van Aminoal ?

Voor het gedeelte afvalverwerking in het milieuconvenant wil ik mij vandaag beperken tot enkele opmerkingen.

Ten eerste, het lijkt me dat de verdeelsleutel van de subsidiëring voor de inzameling en verwerking van het klein gevaarlijk afval, KGA, voor verbetering vatbaar is. Ik heb de indruk dat men uitgegaan is van nogal onrealistische inzamelhoeveelheden. Als een gemeente 1 kilo per inwoner en per jaar haalt zal dit een héél goed resultaat zijn. Voor de meeste gemeenten zal het nog lang duren eer ze daaraan toe zijn. Ik pleit hier voor een krachtige impuls, een aanzienlijke startpremie, veel hoger dan nu, om de KGA-inzameling overal effectief op gang te brengen, want dit is een *conditio sine qua non* voor de verdere gescheiden inzameling.

Ten tweede, weet de Minister dat vele gemeenten nog altijd moeilijkheden hebben bij de afzet van gescheiden ingezamelde afvalstoffen zoals papier, karton en glas, maar ook plasticstoffen, autobanden en dies meer. Het wordt de allerhoogste tijd dat de Vlaamse overheid hier een degelijke opvangmogelijkheid aanbiedt, want anders wordt het een catastrofe voor heel de gescheiden inzameling : de bevolking zou het wel eens als nutteloze bezigheidstherapie kunnen gaan beschouwen.

Mijnheer de Minister, ten slotte nog

een meer algemene bemerking. Het is hier al meer gezegd dat er de jongste jaren steeds meer milieutaken worden doorgeschoven naar het gemeentelijk niveau. Zou het niet nuttig zijn dat u eens een ernstige studie zou laten opmaken, zoals in Nederland reeds gebeurde, over de reële kostprijs van het gemeentelijk milieubeleid dat door de Vlaamse overheid van de Vlaamse gemeentebesturen wordt verwacht ? Dit zou ongetwijfeld de realiteitszin kunnen bevorderen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé. (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, het gaat niet goed met onze aarde. Of wij het nu hebben over Vlaanderen of Wallonië, over onze beken of over onze lucht, het milieu is er erg aan toe. Niemand twijfelt daaraan nog. Dat is het verschil met enkele jaren geleden toen de Groenen werden weggelachen. Het leefmilieuprobleem krijgt stilaan de erkenning waarop het al lang recht heeft, maar volgens ons nog niet genoeg. Kijken we maar naar Rio, waar alle staatshoofden bijeen zijn gekomen, waar unaniem werd vastgesteld dat er een probleem is, maar waar geen ingrijpende maatregelen werden genomen.

Vandaag bespreken we de oplossingen die de Vlaamse Regering voorstelt voor de leefmilieuproblemen. Ik heb daarbij vier bedenkingen.

Ik sta ten eerste even stil bij de analyse van het probleem van ons economisch denken en het bedrijfsleven. Gisteren nog las ik een artikel van september 1990, verschenen in *The Lancet*, een vooraanstaand medisch tijdschrift. Het bevat een verslag van het Belgisch onderzoek Cadmibel over de invloed van cadmium op de gezondheid van Vlamingen en Walen. Daaruit blijkt dat 10 ten honderd van de bevolking kans loopt op lichte stoornissen van de nierfuncties, of 1 op 10 Vlamingen. Bij mensen ouder dan 60 wordt de kans al 1 op 6. Zelfs als morgen alle cadmiumbelasting wegvalt, is het probleem nog niet opgelost, want cadmium blijft nog tien-

Barbé

tallen jaren in het lichaam aanwezig. Er is misschien een lichte verbetering van de uitstoot. Er is een wetgeving tot stand gekomen over cadmium en andere zware metalen. Het rapport van IHE 1989-1990 toont aan dat in Vlaanderen de normen voor cadmium nog altijd worden overschreden. Er is dus nog niet veel verbetering in zicht.

Anderzijds, en dat is het andere verhaal, het verhaal van het bedrijfsleven, is België de voornaamste producent van cadmium in Europa. De bedrijven bevinden zich voornamelijk in Vlaanderen, in de Noorderkempen. Iets om fier op te zijn ! Iets waar economen, bedrijven, politici mee gezwaaid hebben. Nu blijkt, en dat is pijnlijk voor degenen die er jarenlang aan gewerkt hebben, dat die fierheid op bedrijfsvlak een zware keerzijde heeft. Ik neem het geval cadmium als voorbeeld, maar ik had ook bijvoorbeeld asbest of chloorchemie kunnen noemen. Ik pleit dus voor een grondige erkenning van de problemen die ik in uw beleidsbrief niet terugvind. We hadden toch verwacht dat er stilaan zou worden gezegd om welke sectoren het gaat. Kunnen er nog geen namen worden genoemd ? Kunnen we nog niet zeggen dat het gaat om fosfaatindustrie, chloorchemie, nikkel, CS₂ of andere technologieën ? Dat zijn toch allemaal produkten of technologieën die niet passen in een Vlaanderen dat streeft naar een duurzame ontwikkeling.

Een tweede punt is de houding van de industrie. Ook daar tekent zich hetzelfde dubbele scenario af. Er is enerzijds het VBO en het VEV die willen aantonen dat zij groen zijn en anderzijds zijn er toestanden zoals met Prayon Rupel of Tessenderlo Chemie. Daar worden op een platte demagogische manier werknemers gechanteerd om toch maar verder te kunnen gaan met een technologisch verouderd procédé, dat ecologisch niet verantwoord is. De industrie en de bedrijven moeten maar eens kleur bekennen. Er zijn maar twee mogelijkheden, ofwel schakelt men zich in in een duurzame ontwikkeling van een groene maatschappij, ofwel niet.

Ik kijk uit naar het ogenblik waarop het VBO of het VEV zal zeggen dat een bepaald bedrijf niet meer verantwoord is omdat het niet meer te rijmen is met het woord leefmilieu. Ik kan u voor alle duidelijkheid zeggen dat het hier niet gaat om een hetze tegen het bedrijfsleven of de chemische industrie op zich. Eén van de meest groene bedrijven, u hebt het onlangs nog zelf bezocht mijnheer de Minister, Ecover, houdt zich van 's morgens tot 's avonds bezig met chemie. Toch is dat ecologisch, laat dit duidelijk zijn.

Een volgend punt is het waterbeleid, de watervervuiling en de uitbesteding aan de privé-sector.

Het recente rapport van de VMM spreekt boekdelen. In 1991 is er nauwelijks verbetering ten opzichte van 1990. Wij weten nu hoe erg het gesteld is met BOD en COD en met de vervuiling door zware metalen, PAK's enzovoort. Het is nog erger dan verwacht. Dank zij dat VMM-rapport weten wij nu vrij goed welke grote bedrijven voor de problemen zorgen. Een harde en snelle aanpak kan dan volgens ons ook niet uitblijven.

Mijnheer de minister, wij vinden het positief dat u een heffing op koelwater hebt ingevoerd, u heeft ook de reeds bestaande heffing op industriële lozingen verhoogd, maar volgens ons niet genoeg. Wij vrezen echter dat dit neerkomt op een financieringsheffing net zoals de heffing op gezinnen waar wij altijd tegen geprotesteerd hebben. Financieringsheffingen zijn immers alleen bedoeld om geld in het laadje te brengen.

Ten gevolge van de Noordzeeconferentie moeten wij tegen 1995 voor een hele reeks pollutanten de vervuilingsgraad aanzienlijk verminderen. Voor sommigen met 50 ten honderd, voor anderen tot 70 ten honderd. Mijnheer de Minister, hoewel ik die vraag ook aan uw collega Onkelinx van de nationale Regering zou moeten stellen, vraag ik u toch ook of u meent dat Vlaanderen die doelstelling zal halen. Kunnen wij jaarlijks een verslag krijgen over de stand van zaken ?

Het verhaal van Aquafin dan. Dit wordt grotesk, bijna hallucinant. De kritiek die wij bij het opzetten van deze constructie hebben geuit, wordt nu al bewaarheid. De doelstellingen zullen in 1995 niet worden gehaald. Het was dus een grote leugen te zeggen dat wij in 1995 de basiskwaliteit zouden halen. Mijnheer de Minister, uit de nota van uw administratie — die het wel zal weten — blijkt dat de controle van de administratie op Aquafin niet goed loopt. Volgens ons is ook sprake van honderden kilometers overbodige collectoren en persleidingen, verouderde plannen en van miljarden die niet efficiënt worden besteed.

Aan de hand van de cijfers van de VMM heb ik de toestand van de Dender, een rivier die de Minister en ikzelf goed kennen, van nabij onderzocht. Volgens de metingen van de VMM zijn de 34 ten honderd chroom, de 39 ten honderd koper en de 45 ten honderd zink die in de Dender worden aangetroffen, afkomstig van de drie rioolwaterzuiveringsstations van Ninove, Aalst en Dendermonde. Deze toestand hadden wij voorspeld, want deze waterzuiveringsstations zuiveren niet alleen huishoudelijk afval maar ook een te groot deel afvalwater van bedrijven. Er zou eigenlijk een einde moeten komen aan de zuivering van afvalwater van de industrie, omdat de zuiveringsstations daartoe niet in staat zijn. Nu is de toestand zo dat sommige stoffen vervat in dat afvalwater belanden in slib dat dan op kosten van de belastingbetaler mag worden gestort op een klasse 1-stort in West-Vlaanderen of Limburg en een ander deel uiteindelijk in de rivier, in casu de Dender, terecht komt. Uit die cijfers voor de Dender, maar dat geldt wellicht ook voor andere rivieren in Vlaanderen, blijkt het complete falen van de zuiveringspolitiek van de jongste jaren die nu via Aquafin voor een groot stuk wordt verdergezet. Aquafin wil nu in een paar nieuwe stations ook zware metalen verwijderen, maar dat zijn slechts uitzonderingen. Op vele plaatsen gaat men gewoon door met het aansluiten van de bedrijven op de zuiveringsstations.

Barbé

In Wallonië daarentegen heeft men een betere strategie. Zo antwoordde Minister Lutgen op een vraag van onze collega Dejonckheere dat maximaal 20 ten honderd, van de vuilvracht afkomstig mag zijn van de industrie. Kortom, met Aquafin kan het zo niet verder. Er worden teveel miljarden verspilld en ook milieunatuurgebieden aangetast door de aanleg van nutteloze kilometers collectoren. Het is dus zeer duidelijk dat dit contract met Aquafin moet worden herzien. Welke stappen zal de Minister daartoe doen ?

Een derde punt betreft het gebrek aan samenhang. Wat mijn collega, mevrouw Dua, daarover reeds heeft gezegd, zal ik illustreren met een voorbeeld. Herhaaldelijk verschijnen er berichten in de krant waarin gewaarschuwd wordt voor een te hoge concentratie van ozon in de lucht. Personen met een zwakke gezondheid wordt aangeraden enkele dagen binnen te blijven. In welk land leven wij als wij mensen met een zwakke gezondheid, kinderen en bejaarden moeten vragen enkele dagen per week, per maand binnen te blijven wanneer de temperatuur oploopt ? Dat kan toch niet !

Over dit delicaat probleem lezen wij echter niets in de beleidsnota's. De concentratie van ozon wordt vooral veroorzaakt door het verkeer. Aangezien het verkeer nog steeds toeneemt zal dit probleem in de toekomst nog grotere vormen aannemen.

De bescherming van de gezondheid van de mensen — toch niet onbelangrijk — vergt een geïntegreerd beleid. Leefmilieu, landbouw, verkeer, moeten samen het voorwerp uitmaken van een globaal beleid. Ik hoop dat ik het ooit mag meemaken dat in dit land één beleidsnota wordt opgesteld waarin één visie wordt ontwikkeld op die verschillende componenten. Zolang dit niet gebeurt, kunnen wij het leefmilieu niet verbeteren.

Een ander voorbeeld is de strijd tegen lawaaihinder. In de beleidsnota van Minister De Batselier wordt aan-

gekondigd dat dit ernstig probleem zal worden aangepakt door het plaatsen van geluidschermen en het gebruik van fluisterasfalt. Minister Kelchtermans daarentegen beweert dat het niet gaat om prioritaire werken en dat daarvoor geen geld beschikbaar is.

Vorige week heb ik Minister Tobback geïnterpelleerd in verband met de Seveso-bedrijven. Niemand twijfelt er nog aan dat de Seveso-wet niet deugt. Zij wordt dan ook herzien. Op mijn vraag of de gewesten vertegenwoordigd zijn in de werkgroep die belast is met de voorbereiding van de herziening van deze wet, bleef Minister Tobback het antwoord schuldig. Mijnheer de Minister, kan u ons mededelen of de gewesten daarbij betrokken zijn ?

Een vierde punt betreft VLAREM en de erfenis van de vorige Regering. Wij zijn ervan overtuigd dat VLAREM een belangrijke stap is, een wezenlijk onderdeel van ons ecologisch herstelbeleid, een doeltreffend beleidsinstrument om, met vereende krachten, de verontreiniging aan de bron te bestrijden. Dit verklaarde Minister Kelchtermans in het najaar 1991. Vandaag klinkt dit onwezenlijk. Niemand durft dit nog te beweren. Van de zeventien adviezen die inzake VLAREM werden verstrekt, waren er zestien negatief. Enkel de dienst die VLAREM heeft ontworpen, adviseerde positief. VLAREM is een nachtmerrie voor de gemeentebesturen die belast zijn met het milieubeleid. Mensen uit de kleine KMO's raken er niet wijs uit. Zoals ik in mijn interpellatie ook heb aangetoond kunnen enkel grote bedrijven die juristen kunnen betalen om eventueel voor de rechtbank gelijk te halen, er munt uitslaan.

Mijnheer de Minister, graag vernam ik wanneer de Commissie voor Leefmilieu zal kunnen overgaan tot de aangekondigde evaluatie van de huidige situatie.

De jongste tijd stelden wij herhaaldelijk vast dat de koppeling van de milieu- en de bouwvergunning op de helling staat. Nochtans is deze koppeling een essentieel punt in het

VLAREM-akkoord. Een concreet voorbeeld doet zich voor in Sint-Niklaas. Er wordt een gebouw opgetrokken waarvan de eigenaar weet dat de toekomstige huurders een activiteit zullen ontplooien waarvoor een milieuvergunning vereist is. De eigenaar wil die vergunning echter niet aanvragen. De omwonenden hebben een beroep gedaan op het gemeentebestuur. Niemand beweegt echter. De bouwwerken worden verdergezet en in kortgeding is de eis afgewezen. Het is niet mijn bedoeling hier een concreet geval naar voren te brengen. Ik wil er enkel op wijzen dat, indien een dergelijke situatie mogelijk is, een wezenlijk onderdeel van VLAREM op de helling komt te staan.

Als de koppeling milieu- en vergunningenbeleid niet bestaat, dan rest er bijna niets meer van de aangekondigde vernieuwing.

Er doet zich inderdaad een hallucinante situatie voor : de inkt van VLAREM II is nog niet droog of de tekst moet worden herschreven ; de milieu-inspectie werkt nog steeds niet ; de dossiers Prayon Rupel en Tessenderlo Chemie worden mooi doorgeschoven. Ik vind dat het vooral Minister Kelchtermans en de CVP ontbreekt aan politiek fatsoen. Eerst stellen ze met grote poeha een nieuw milieubeleid voor, maar zodra een nieuwe Regering aantreedt, kiezen zij voor een nieuwe ministerpost en dan blijkt dat de chaos compleet is. Zij vertonen een ontstellend gebrek aan politieke verantwoordelijkheid en zin voor ethiek.

Ik kom nu tot mijn besluiten en een paar vragen. In zijn beleidsnota — dat is dan wel puik — erkent de Minister toch enigszins de problemen in verband met VLAREM II en de milieu-inspectie. Hij moffelt ze niet, zoals zijn voorganger, onder het tapijt ; een echte trendbreuk bespeur ik echter nog niet. Wij wachten nog steeds op het aanduiden van de sectoren die moeten worden afgebouwd en op de wijzigingen van de heffingen en een andere politiek inzake de statuten van Aquafin. Bovendien ontbreekt de coördinatie met andere departementen volledig.

Barbé

Mijnheer de Minister, wanneer komt de bespreking van VLAREM II nu in de Commissie ? Hoe zit het met de koppeling van de bouw- en milieu-vergunning ? Wie is bevoegd voor het toezicht ter zake : uw administratie of deze van Minister Kelchtermans ? Voor wanneer is de evaluatie van het MINA-fonds gepland ? Wordt het contract met Aquafin nu herzien ?

Ik heb aan de hand van enkele voorbeelden aangetoond dat er een verband bestaat tussen milieu en gezondheid, onder meer wanneer cadmium in de natuur terechtkomt. Er zijn er nog veel meer. Zoals u weet, werd onlangs de Wetenschappelijke Vereniging Milieu en Gezondheid opgericht waarin allerhande wetenschappers, ambtenaren en universitaires — onder meer doctor De Loof — die zich vrijwillig ten dienste stellen om de problemen ter zake aan te pakken, zitting hebben. Krijgt deze vereniging een plaats in uw beleid, mijnheer de Minister ?

Ten slotte kijk ik uit naar een nieuwe beleidsnota van de Vlaamse Regering. Ik hoop dat ze zal worden toegevoegd aan de bespreking van de begroting 1993 en dat wij eindelijk een geïntegreerd leefmilieubeleid op papier zien. (*Applaus bij AGALEV*)

De Voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer J. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in de beleidsbrief Leefmilieu, Natuurbehoud, Landinrichting en Drinkwatervoorziening vernemen wij de verschillende intenties van de Minister, specifiek gericht op het landelijk gebied en de land- en tuinbouwsector in het bijzonder.

De verhouding tussen landbouw, milieu en natuur is uitgegroeid tot een belangrijk thema in het maatschappelijk debat, waarbij allerhande drukingsgroepen en ook de media zich niet onbetuigd laten. Niet zelden krijgt de betrokken sector, vooral de individuele land- en tuinbouwer, het imago van beroepsvervuiler aange-

meten. Voor wie dagelijks zijn inkomen via de omgang met de delicate levensprocessen van plant en dier moet realiseren, komen dergelijke beschuldigingen zwaar aan.

Het aantal publikaties over de verhouding landbouw-milieu-natuur, zijn de jongste jaren sterk toegenomen. Zo is er onder meer Milieuzorg in de Landbouw in de reeks monografieën van de Stichting Leefmilieu, Landbouw en Milieu : naar een duurzame landbouw, een uitgave van de Bond Beter Leefmilieu, Streven naar duurzaamheid : landbouw-milieu-natuur, een publikatie van de Belgische Boerenbond, Landbouw en Leefmilieu : oriëntaties, een rapport van de voormalige Staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie in samenwerking met de voormalige Staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw.

Elk van deze werken getuigt van bezorgdheid, weliswaar geïnspireerd door verschillende visies om een evenwicht te vinden tussen landbouw en leefmilieu op ons platteland.

In de regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve lezen wij : in agrarische gebieden dient een evenwicht gevrijwaard tussen de economische leefbaarheid van landbouwbedrijven en de voldoende mogelijkheid tot vestiging enerzijds en de zorg voor het milieu anderzijds. Er wordt eveneens vermeld : Het overleg met de milieubeweging via MINA-raad en de sociale gesprekspartners via de SERV zal voortgezet worden. Bij de uitvoering van het beleid zal nauw samengewerkt worden met de diverse bestuursniveaus en met de betrokkenen. Verder lezen wij : Het vergunningenbeleid zal voortgezet worden op basis van VLAREM I en II, maar zal tegen einde 1992 geëvalueerd en vervolgens bijgesteld worden. Nog verder staat : De Groene Hoofdstructuur zal gerealiseerd worden op een wettelijke basis via een decreet op het natuurbehoud en via gedeeltelijke herzieningen van de gewestplannen. Dit zal gebeuren in overleg met alle betrokken sectoren. Ten slotte stipuleert de regeringsverklaring : Er komt een beleidsplan, met het oog op de vrijwaring van de

basismilieukwaliteit. De mogelijkheden binnen het mestdecreet inzake mestverwerking onder meer op de landbouwbedrijven, gebiedsgericht beleid en het invoeren van een getrapte heffing zullen operationeel worden gemaakt. Prioritair hierbij is het bereiken van een ecologisch verantwoorde onttrekkingsnorm inzake bemesting, alsook de vrijwaring van en de omschakeling naar het gesloten familiaal varkensbedrijf. De begroting 1992 en de beleidsbrief van de Minister is een eerste aanzet tot realisatie van deze doelstellingen.

Ik ben ervan overtuigd dat we gedurende de volgende maanden op een meer uitgebreide manier van gedachten zullen kunnen wisselen met de Minister, maar toch wil ik nu reeds uitdrukkelijk vier zorgen en standpunten verwoorden.

Ten eerste, de mogelijkheid tot vestiging van land- en tuinbouwbedrijven in de agrarische gebieden voorzien bij de gewestplannen. Bij overname van bedrijven, vooral in de sector van de intensieve veehouderij, is het regelmatig wenselijk de bedrijfsopvolger de mogelijkheid te geven het bedrijf te herlokaliseren wanneer het gelegen is in een woongebied of in de onmiddellijke nabijheid ervan. Volgens VLAREM II moeten er afstandsregels worden gerespecteerd afhankelijk van de aard en de omvang van de veestapel op het bedrijf. Volgens een interne nota van de dienst ordening van het platteland moet deze herlokalisatie gebeuren in agrarische zones met diverse bebouwing of in sterk bebouwde agrarische gebieden en kleine geïsoleerde gebieden. Ik begrijp de filosofie van beide standpunten, maar ik merk dat in de praktijk deze twee visies moeizaam combineerbaar zijn. Wij zouden het dan ook waarderen mocht de Minister in deze materie duidelijkheid en zekerheid scheppen, zodat de mogelijkheid blijft bestaan tot vestiging van agrarische bedrijven in de agrarische zones.

Ten tweede, de economische leefbaarheid van de land- en tuinbouwsector. Terecht is in de regeringsverklaring sprake van de mogelijkheid tot vestiging van landbouwbe-

De Meyer

drijven, enerzijds, en van de leefbaarheid ervan, anderzijds. Een aantal studies over de evolutie van onze landbouwproductie en ons landelijk leefmilieu stellen dat deze zullen afhangen van de mogelijkheden van de grond, de veeteelt en de mens. Dit impliceert meer en meer een specialisatie per streek : competitief produceren op de wereldmarkt of producties zoeken met een hogere toegevoegde waarde, met de nadruk op kwaliteit en bestemd voor welbepaalde gebruikers. De oplossingen die voor de zeer ernstige menselijke, economische en milieuproblemen van de landbouw worden voorgesteld, moeten nochtans passen in het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De groeiende bewustwording en het inzicht dat de kwaliteit van het landelijk leefmilieu moet behouden blijven en bovendien meer oog krijgen voor de historische band tussen de mens en de landbouw als schepper van de huidige landschappen en eco-structuren, houden een reeks aanduidingen in voor het natuurbeheer. Het komt er mede op aan een rendabele productie met de landbouw te bereiken. Aldus kan worden voldaan aan de behoeften van een grondig veranderde maatschappij die zich bekommert om de toekomst van de volgende generaties in ons landelijk leefmilieu.

Ten derde, de rechtszekerheid. Er dient rechtszekerheid te worden geboden : daarom is een éénduidige wetgeving noodzakelijk, waarbij het toepassingsveld van het mestdecreet, het decreet op de waterwinning en het toekomstig decreet op natuurbehoud strikt gescheiden wordt gehouden. Als wij spreken over rechtszekerheid denken wij onvermijdelijk aan de VLAREM-wetgeving. Het is niet de bedoeling hier de hele discussie te herhalen, wel vragen wij zo spoedig mogelijk duidelijkheid en rechtszekerheid : zowel voor de burger als voor de bedrijven. Zekerheid ook voor wat de kosten betreft : ik denk hier onder meer aan de afzetting die dient betaald te worden door iedere producent die een beroep doet op de Mestbank voor het afzetten van de op zijn bedrijf gepro-

duceerde mestoverschotten, deze worden niet langer op voorhand vastgelegd, maar achteraf vastgelegd en verrekend. Ook de SERV stelt hier vragen bij.

Rechtszekerheid veronderstelt fair-play, maar ook controle. Dat wil zeggen dat bij gelijke vervuilingsgraad, niet één segment van de maatschappij harder mag worden aangepakt dan een ander. Dit moet op een realistische manier gebeuren. De mogelijkheid die geboden wordt om van 2 november 1992 tot 15 februari 1993 op beteelde cultuurgronden mest te spreiden is een goed voorbeeld van zo'n realistische aanpak. Verbodsbepalingen die niet gecontroleerd en overtredingen die niet gestraft zouden worden, scheppen immers wanorde en leiden tot onrechtvaardigheid. De rechtszekerheid en evenmin de kwaliteit van ons leefmilieu, is recht evenredig met de hoeveelheid van documenten die de burger en de bedrijfsleider moet invullen. Soms is zelfs het tegendeel waar. Ik denk hier onder meer aan VLAREM en aan het mestdecreet.

In het programmadecreet is een eerste aanzet gegeven tot vereenvoudiging en meer soberheid voor wat sommige documenten in verband met het mestdecreet betreft. Wij hopen dat het hier niet bij blijft !

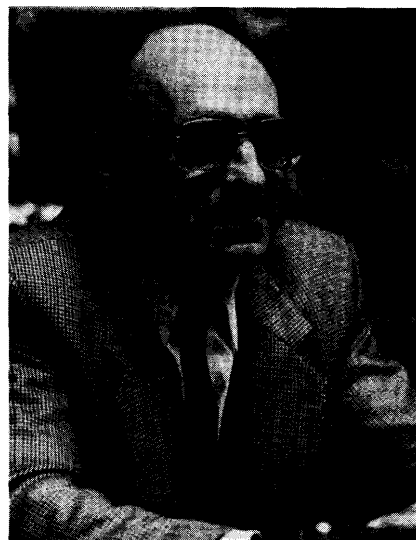
Ten vierde, een positieve benadering van het familiaal land- en tuinbouwbedrijf. Bij vele land- en tuinbouwers staat de waarde van het zelfstandig bedrijf zeer hoog aangeschreven. Ze kennen beroepsfierheid, willen zelfstandig zijn en hun bedrijf in eigen hand houden. Ze houden van een persoonlijke en lieflijke omgang met levensprocessen. Daarom is het behoud van het milieu waarin deze levensprocessen plaatsvinden voor hen van zeer groot belang. Landbouw en milieu zijn gelukkig veelal nog objectieve bondgenoten. Grond die door de generaties heen werd verworven willen ze ongeschonden aan de volgende generatie doorgeven. Wanneer de productiefactoren : grond, arbeid en kapitaal niet meer in één hand, één familie gegroepeerd zijn, wordt hier meer dan een emotionele band in het productieproces door-

broken. Men spreekt dan van contractlandbouw, integratoren en bio-industrie. Ook in de beleidsbrief van de Minister wordt er uitdrukkelijk verwezen naar de vrijwaring van een omschakeling naar het gesloten familiaal bedrijf. Vandaar ook onze vraag aan de Minister om te vernemen op welke wijze hij het integratie-probleem benadert, bijvoorbeeld als er sprake is van een getrapte heffing als sturend instrument bij het Mestdecreet. Of indien er — wat de Minister niet uitsluit — een sociaal en economisch verantwoorde reconversie zich regionaal ooit zou opdringen, maakt hij dan onderscheid-tussen familiale bedrijven en de integratoren ?

De Voorzitter : Mijnheer De Meyer, u moet besluiten, want u hebt uw spreektijd reeds met vier minuten overschreden.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de Voorzitter, ik zal besluiten.

Mijnheer de Minister, wij pleiten voor een duurzame landbouw in ons landelijk milieu : dit impliceert voor ons de mogelijkheid voor bedrijven

VU-Senator M. Capoen vestigde de aandacht op de ingewikkelde-juridische en administratieve voorschriften in de sector van het milieubeleid en pleitte voor een verregaande vereenvoudiging op dit vlak-

De Meyer

om zich te herlokalisieren ; om zich aan te passen om economisch leefbaar te blijven ; met een positieve benadering van het familiaal bedrijf ; en met de overtuiging dat de basis-kwaliteit van het leefmilieu moet worden gerespecteerd . Dit vergt een realistisch, hanteerbaar en controleerbaar juridisch kader, dat zekerheid biedt aan burgers en bedrijven.

De Voorzitter : De heer Marsoul heeft het woord.

De heer H. Marsoul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik onderschrijf zeer graag de hoofddoelstelling geformuleerd in uw beleidsbrief, met name de ecologische modernisering van de samenleving. Dit is een zeer korte weergave van een immense opgave. Deze doelstelling houdt een ware revolutie in. Immers, wil men tot deze ecologische modernisering komen, dan zal de economie drastisch moeten geherstructureerd worden. Bovendien zal ook de levensstijl van het individu veranderd moeten worden. Indien deze revolutie lukt, dan staan wij ongetwijfeld voor één van de grootste en belangrijkste gedaanteveranderingen van de geschiedenis. Er moet een aantal krijtlijnen worden weggeveegd die in uw beleidsbrief te sterk worden geaccentueerd en waardoor de geïntegreerde aanpak niet altijd aanwezig is, maar zeer sterk de sectoriële benadering blijft aangehouden. Er zijn ook krijtlijnen tussen speler en publiek. Tot dusver keek de maatschappij naar de activiteiten van de milieu-activisten als ging het om een sportwedstrijd. Voortaan moeten de krijtlijnen weg. Ieder individu moet kunnen meespelen. Daartoe zal een zeer sterke sensibiliseringscampagne noodzakelijk zijn. Maar wij verkeren in de gelukkige situatie dat de burger bereid is mee te spelen.

De doelstelling die u formuleert is verstrekkend en vereist een enorme draagkracht. De middelen die u daartoe aanwendt zijn van kapitaal belang, ik rangschik personeel onder de rubriek middelen.

In de diverse hoofdstukken van de

beleidsbrief komen bepaalde diensten van de Milieu-administratie aan bod. In tegenstelling tot het MINA-plan, waar de hele Vlaamse Milieu-administratie werd doorgelicht, worden in dit document slechts bepaalde diensten vermeld en bepaalde conclusies getrokken.

Zonder te streven naar volledigheid geef ik u een overzicht van enkele belangrijke citaten. Op bladzijde 8 : Hoewel Vlaanderen sinds de reorganisatie van de Milieu-administratie over één centrale milieu-inspectie beschikt, laat de operationaliteit van deze inspectie veel te wensen over. Om de problemen op te lossen hebt u een bijkrediet van 125 miljoen frank op de begroting van 1992 aangevraagd.

Pagina 14 : Binnen de Vlaamse Milieu-administratie is er zelfs niet één ambtenaar die prioritair, laat staan uitsluitend belast is met het volgen van de Europese en internationale milieupolitiek. Hier stelt u een mogelijke oprichting van een internationale cel in het vooruitzicht.

Pagina 22 : Voor de VMM stelt u de nodige financiële middelen en gekwalificeerd personeel ter beschikking .

Pagina 30 : OVAM. Te weinig middelen worden ingezet om het beleid van preventie en recuperatie concreet in te vullen. Het personeelskader zal zo snel mogelijk worden ingevuld.

Pagina 45 : Voor de opdracht inzake de mestproblematiek werd het kader van de Vlaamse Landmaatschappij uitgebreid met 82 eenheden.

Op pagina's 71 tot 73 wordt breed uitgeweid over de personeelsproblematiek van het bestuur Milieuvergunningen. De conclusie van de Minister is : De organisatie van het bestuur zal geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden.

Mijnheer de Minister, ik zoek naar een globale visie over de werking van de Milieu-administratie. Is het niet wenselijk dat de Vlaamse Milieu-administratie objectief wordt doorgelicht ? Mogen initiatieven worden

verwacht om de malaise die zich momenteel bij diverse diensten voordoet te beteugelen ? Mogen initiatieven worden verwacht om deze malaise, die eigenlijk het gevolg is van een schrijnend tekort aan personeel en werkmiddelen, te verhelpen ?

Minister N. De Batselier : Stelt u deze vraag namens de CVP-fractie ?

Zelfs meer, ook het ter-beschikkingstellen van de middelen moet door de CVP-fractie worden ondersteund. Het gaat om een wezenlijk domein in ons maatschappelijk bestel. Al kan het naïef klinken ; ik wens u veel succes toe, mijnheer de Minister. Ik weet dat u een belangrijk budget beheert en een belangrijk mandaat bekleedt.

De Voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, als vijftiende en laatste in de rij zal ik waarschijnlijk in herhaling vallen. Een aantal accenten kunnen volgens mij niet voldoende worden gelegd.

De huidige situatie van onze natuurlijke omgeving is weinig hoopvol. Dat blijkt ook uit uw situatieschets.

Bovendien treedt een continue verslechtering van de fauna en flora op. Er is een voortdurende achteruitgang van het aantal planten en diersoorten.

Misschien liggen weinig politici wakker van deze genetische verarming. Deze evolutie is echter slechts het gevolg van een verregaande achteruitgang van de milieukwaliteit, die wel eens ons voortbestaan zelf zou kunnen aantasten.

U onderkent duidelijk dat onze leefgemeenschap in een kritieke situatie is gekomen. Wanneer op eerder korte termijn geen duidelijke ombuiging plaats vindt in onze handelswijze, zal de verloedering onomkeerbare gevolgen hebben. Wij moeten ook hier met u vaststellen dat een gebrek aan middelen zich manifesteert. Het zou bijzonder spijtig zijn indien het Natuurontwikkelingsplan, dat meer mensen bezighoudt dan men ver-

Vandendriessche

moedt, hierdoor zou mislukken. De algemene toestand en schrijnende achteruitgang wordt nochtans goed geïllustreerd door talrijke studies, artikels, thesissen, rapporten en dergelijke meer.

Heel wat geïnteresseerden vragen zich af of er dan een tekort is aan bundeling en doorstroming van allerlei onderzoeksresultaten naar de beleidsverantwoordelijken. Binnen het korte bestek van deze tussenkomst zal ik stilstaan bij een aantal items die onze bijzondere aandacht wekken.

Het is alvast hoopgevend en uitermate positief dat het concept van De Groene Hoofdstructuur, door uw voorganger gelanceerd, verder zal uitgewerkt worden. Continuïteit van het beleid en lange termijnplanning wars van politiek opportunisme, is aangewezen voor een belangrijke materie als ons leefmilieu. Ook de constructieve discussies in de MINA-raad zijn hiervoor tekenend.

Een integratie van het milieubeleid in het ruimtelijk beleid is noodzakelijk. De Groene Hoofdstructuur dient als planologisch referentiekader aan de gewestplannen te worden gekoppeld. Het lang verwachte decreet op het natuurlijk milieu en het natuurbehoud zal het juridisch instrumentarium verschaffen. Dit decreet, voorzien voor midden 1993, is terecht een prioriteit.

Wat de aankoop van natuurgebieden betreft, is het lovenswaardig dat de complementariteit tussen overheid en natuurverenigingen erkend wordt ; elk beoogt een verschillend type aankopen.

De kredieten voor deze verenigingen worden substantieel verhoogd. Dit zal nog jaren moeten aanhouden. Belangrijk daarbij is dat de achterstallige en nieuw toe te kennen subsidies tijdig uitbetaald worden om deze verenigingen niet nodeloos in de problemen te brengen.

Grotere natuurreservaten veronderstellen ook een verhoudingsgewijze aanpassing van beheerskosten.

Anderzijds dient uw departement toe te zien op de relevantie van deze aankopen door verenigingen. Een discussie in de Commissie omtrent de criteria kan nuttig zijn. Het zou niet verdedigbaar zijn dat terreinverwerving met Vlaams geld gesubsidieerd wordt, wanneer die terreinvernieuwing in feite slechts van belang is voor achtertuintjes van plaatselijke verenigingen. Een planmatige aankoop is geboden. Alhoewel initiatieven dicht bij het dagelijks actieterrein van de meeste burgers, met name het stedelijk milieu, een kans moeten krijgen.

Grotere verenigingen kunnen ervoor zorgen dat reeds bestaande en erkende reservaten als natuurwaarden, die op Vlaams niveau van belang zijn, uitgebreid worden. Zij kunnen ook een degelijk beheer garanderen.

Om het volledige natuurbeleid te verwezenlijken via de klassieke instrumenten zoals verwerving, zijn tientallen miljarden nodig.

Het is maatschappelijk goedkoper om natuurbeleidsoverwegingen in te brengen in de verschillende maatschappelijke activiteiten die momenteel van invloed zijn op de natuur. Het bedoelde decreet kan een juridische basis leggen voor het afsluiten van beheersovereenkomsten, waarin de rechten en plichten van eigenaars, gebruikers en overheid of milieuverenigingen worden geïntegreerd.

De landbouwer mag niet het slachtoffer worden van deze natuurbeschermingsvorm. De lasten dienen op een rechtvaardige manier over geheel de gemeenschap te worden gespreid. Bij een sterke beperking van zijn werkmogelijkheden dient hem een rechtmatige compensatie te worden verleend. Bespaar de landbouwer een overdreven formulierenstroom.

De kredieten voor bosbeheer en bosuitbreiding zullen in de toekomst moeten worden verhoogd. Heel wat

openbare besturen kampen wegens budgettaire redenen met bestemmingsproblemen voor hun bossen. Hoeveel gemeenten en OCMW's bezitten geen goedbewaarde bossen die voor hen een moeilijk te beheren patrimonium uitmaken ?

Het OCMW van Gent beschikt over niet minder dan 300 hectare bossen die het zo snel mogelijk ten gelde zou willen maken. Het is ten aanzien van de gemeenschap moeilijk te verantwoorden dat een instelling met een uitgesproken sociale prioriteit bossen beheert eerder dan rustoorden.

Mijnheer de Minister, uw beleidsbrief bevat inzake natuurbeleid concrete doelstellingen en instrumenten. Om de nodige good-will te ontwikkelen in deze soms delicate materie zal u de medespelers moeten betrekken en overtuigen. Alleen wanneer de veldwerker letterlijk en figuurlijk overtuigd is, zullen uw plannen lukken. Daarom ook is de nodige sensibilisatie door natuur- en milieueducatie van een brede bevolkingslaag noodzakelijk.

Mijnheer de Minister, bij de uitvoering van uw programma kan u op de steun van de CVP-fractie rekenen.
(Applaus bij de CVP)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 12.47 uur.
